

MULTIFUNKTIONELL UTEMILJÖ PÅ DEN TANZANISKA LANDSBYGDEN

Ett gestaltungsförslag för en utemiljö för lek och lärande vid Econef Children's Center, Tanzania

Klara Edmark & Mika Uhrdin

MULTIFUNKTIONELL UTEMILJÖ PÅ DEN TANZANISKA LANDSBYGDEN
Ett gestaltungs-förslag för en utemiljö för lek och lärande vid Econef Children's Center, Tanzania

MULTIFUNCTIONAL OUTDOOR ENVIRONMENT IN THE TANZANIAN COUNTRYSIDE
A design proposal of an outdoor environment for play and learning at Econef Children's Center, Tanzania

Kappa

© Klara Edmark & Mika Uhrdin

Handledare: Petter Åkerblom, SLU, Institutionen för stad och land

Examinator: Andrew Butler, SLU, Institutionen för stad och land

Bitr. examinator: Ulla Myhr, SLU, Institutionen för stad och land

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: Avancerad nivå, A2E

Kurstitel: Självständigt arbete i landskapsarkitektur, A2E - landskapsarkitekturprogrammet - Uppsala

Kurskod: EX0860

Program/utbildning: Landskapsarkitekturprogrammet - Uppsala

Kursansvarig inst.: Institutionen för stad och land

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2025

Omslagsbild: Klara Edmark & Mika Uhrdin

Upphovsrätt: Fotografier och illustrationer är tagna och skapade av författarna om inget annat anges.

Originalformat: A3

Uppsatsformat: Kappa & Planscher (alternativ c)

Elektronisk publicering: <https://stud.epsilon.slu.se> (om publicering ej medges, radera rad)

Nyckelord: deltagande, barnperspektiv, gestaltning, Tanzania, lek, kulturellt utbyte, landskapsarkitektur

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Institutionen för stad och land
Avdelningen för landskapsarkitektur

ABSTRACT

Econef is a children's center located in northern Tanzania outside the village of Kingori in the Arusha region. Since the start of the project in 2009, a tangible growth has taken place in several stages, resulting in an orphanage built based on sustainable solutions. In addition, there has been a development of activities with animal husbandry, cultivation, tree planting and preschool. Today, Econef needs a play environment where several factors must be taken into account and long term solutions are required. This thesis intends to use participatory processes and on site investigations to develop a design proposal for the development of the new play environment, which can serve as a basis for further work on designing the new play environment. The purpose of the work is to contribute knowledge on how to design and create good conditions for play, learning and sustainable development at a children's center in rural Tanzania. The proposal is based on site specific aspects and Econef's overall goal; to become a place that will serve as a role model for the village and where several ages can meet and learn from each other. The design process has taken place in collaboration with the users, where ideas and knowledge have been shared through creative activities. The work discusses and concretizes the challenges of working as a Swedish landscape architect with projects in a new unfamiliar cultural context, and reflects throughout the work in a transparent way the problems that prevail and how to relate to this.

SAMMANFATTNING

Econef är ett barncenter beläget i norra Tanzania utanför byn Kingori i Arusha regionen. Sedan projektets start 2009 har en påtaglig framväxt skett i flera steg, som resulterat i ett barnhem byggt utifrån hållbara lösningar. Därtill har en utveckling av verksamheter med djurhållning, odling, trädplantering och förskola skett. I dagsläget behöver Econef en lekmiljö där flera faktorer ska beaktas och långsiktiga lösningar efterfrågas. Detta examensarbete har för avsikt att med deltagandeprocesser och undersökningar på plats ta fram ett gestaltungsförslag för utveckling av den nya lekmiljön, som kan verka som underlag för fortsatt arbete med att utforma den nya lekmiljön. Syftet med arbetet är att bidra med kunskap i hur man kan utforma och skapa goda förutsättningar för lek, lärande och hållbar utveckling vid ett barncenter på Tanzanias landsbygd. Förslaget utgår från platsspecifika aspekter och Econefs övergripande målbild; att bli en plats som ska verka som förebild för byn och där flera åldrar kan mötas och lära av varandra. Gestaltungsprocessen har skett i samverkan med brukarna där idéer och kunskap delats genom kreativa aktiviteter. Arbetet diskuterar och konkretiserar utmaningarna med att som svensk landskapsarkitekt arbeta med projekt i en ny obekant kulturell kontext, och reflekterar genom hela arbetet på ett transparent sätt den problematik som råder och hur man bör förhålla sig till detta.

FÖRORD

Året är 2007 när en kvinna med ett unikt driv från landsbygden utanför Arusha bestämmer sig för att starta en organisation till förmån för föräldralösa barn i norra Tanzania. Två år senare grundas Econef och en rörande berättelse om en plats som får saker att hända tar sin början. Platsen blir inte bara ett hem för utsatta barn utan handlar om att skapa sammanhang och långsiktiga lösningar i en värld som byter skepnad, och behöver möta allt större utmaningar. Mer om denna berättelse kan man läsa om på <https://econef.org/>.

Berättelsen om Econef har också lett till band över kulturgränser mellan Tanzania och Sverige, som knyter samman både människor och kunskap.

Detta arbete tog sin början hösten 2023 då vi kom i kontakt med Arkitekter Utan Gränser (ASF) och undersökte möjligheter för vårt kommande exjobb. Det började gro ett frö om ett samarbete som snabbt landade i projektet Econef. Econef befann sig i ett stadie där återstående arbete dels bestod av att ta sig an planeringen för en lekmiljö. Under året har vi deltagit i flera avstämningsmöten med teamet på ASF för att få en god grund att stå på kring hur det är att arbeta lokalt med denna plats. Med tiden förstod vi att uppdraget innebär en stor utmaning och det var i första anblick inte helt självklart att anta den.

Att åka som svensk till en obekant kulturell kontext i det globala Syd och utbyta kunskap i ett lokalt projekt innebär att man behöver ta ställning till sin position och vara oerhört ödmjuk inför samarbetet. Vi är medvetna om problematiken med att som utomstående komma med sina perspektiv till nya kulturella kontexter, och har reflekterat kring detta på egen hand och i samtal med personer i yrkesbranschen. Genom arbetet har vi ständigt tagit ställning till det platsspecifika och utgått från kärnan; vad kan vi bidra med från vårt perspektiv och våra erfarenheter och vad kan vi inte. Att det handlar om att lära av varandra och finna långsiktiga lösningar tillsammans.

Efter 4,5 års studier på Sveriges Lantbruksuniversitet fanns en strävan att sätta våra kunskaper och insikter i relation till något verkligt, konkret och faktiskt pågående. Det fanns ett intresse i att få prova vår yrkesroll i ett annat sammanhang, med en mer praktisk inriktning. Det fanns ett engagemang att göra något form av kulturellt utbyte, där kunskap och erfarenheter delas. *Vad sker i utbytet av kunskap? Hur kan man närma sig en ny kultur genom gestaltningsmetoder?*

Figur 1. Solljus sipprar in genom väggar och tak och vindpustar ger en svalkande känsla inne i förskolebyggnaden. Ytan i mitten ska bli en vistelsevänlig innergård med ett stort träd och sittplatser under.

Figur 2. Barnen på Econef barnhem i sina skoluniformer, vid entrén till förskolan. Till höger om bilden ligger ytan för den nya lekmiljön.

TACK | ASANTE SANA

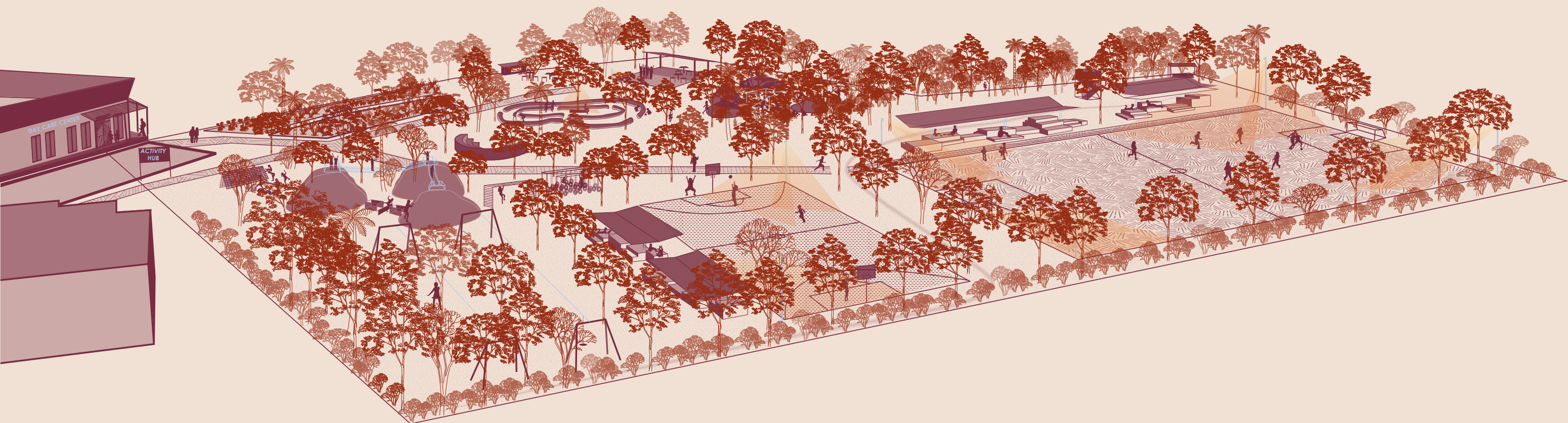
Med framtagandet av detta arbete är det flera personer, både i Tanzania och i Sverige, som vi vill rikta ett särskilt tack till. Dessa personer har generöst delat med sig av sin kunskap och stöttat oss under arbetet. Först och främst tack till Caroline Nicholas och Kevin Maran och alla barn på Econef, som fick oss att känna oss varmt välkomna under våra tre veckor på plats och lärde oss så mycket. Vi vill tacka vår handledare Petter Åkerblom för uppmuntran som tagit oss framåt genom hela arbetet. Tack också till Klara Fischer, Sofia Sandqvist och Andrew Butler, som bidragit med värdefulla synpunkter inom sina olika fält. Ett stort tack till alla bakom teamet Econef Sverige och ASF, som ville inleda ett samarbete och tagit sin tid att handleda oss i detta projekt genom hela processen; Anna Valman, Pilvi Vanamo, Alex Malmén och Johanna Ardland Bojvall. Tack också till Pia Jonsson för givande samtal.

*Caroline Nicholas | Kevin Maran | Pilvi Vanamo | Anna Valman
Alex Malmén | Johanna Ardland Bojvall | Pia Jonsson | Klara Fischer
Andrew Butler | Petter Åkerblom | Sofia Sandqvist
Arkitekter Utan Gränser | Econef Tanzania | Econef Sverige*

INNEHÅLL

ABSTRACT & SAMMANFATTNING	3		
FÖRORD	4		
TACK/ASANTE SANA	5		
01. INTRODUKTION	8		
BAKGRUND	9		
Econef	9		
Vårt uppdrag	9		
Etiska överväganden	9		
Social kontext	10		
MÅL OCH SYFTE	11		
Frågeställningar	11		
AVGRÄSNING	11		
METOD	12		
Deltagande och närvaro lokalt	12		
Platsbesök, inventering och analys	12		
Intervjuer och workshops	12		
Studieresor	12		
Gestaltningssprocess	12		
FRÅN UPPDRAG TILL FÖRSLAG	13		
02. UTANFÖRPERSPEKTIVET	15		
RELATIONER	16		
Kolonialism och planering i Tanzania	16		
Vår position som svenska landskapsarkitekter i det globala Syd	16		
LEKASPEKTER	16		
Vad lek är och varför barn behöver leka	16		
Regler och riktlinjer för lekmiljöer i Tanzania	16		
03. PLATSEN	19		
KONTEXT	21		
Geografisk kontext	21		
Gården	21		
Ett hem	21		
04. DISKUSSION	24		
REFLEKTERANDE SUMMERING	26		
Lärdomar, sammanhang och ansvar	27		
Angreppssätt	28		
Inför framtiden	29		
05. REFERENSER	31		
Elektroniska källor	32		
Tryckta källor	32		
Opublicerat material	32		
06. BILAGOR	34		

Figur 3. Den föreslagna lekmiljön vid Econef ur ett fågelperspektiv, som är ett resultat av det här arbetet.

01 INTRODUCTION

BAKGRUND

Econef

Econef är en oberoende icke-statlig (NGO) organisation som syftar till att förbättra levnadsstandarden för föräldralösa barn i Arusha-regionen i Tanzania. Econef Children's Center drivs sedan 2009 av Caroline Nicholas, då det hela startade i hennes hem.

Stiftelsen Econef Sverige skapades 2011 med målet att bygga ett nytt hållbart barnhem tillsammans med Econef Tanzania. Tanken är att barnhemmet ska vara helt självförsörjande, byggnaderna är därför utformade på ett hållbart, underhållsfritt och anpassningsbart sätt. Exempelvis med regnvattensystem och egen biogas. Med hjälp av insamlingar och volontärarbete var det nya barnhemmet färdigt att flytta in i 2018.

Därefter har också ett arbete med en förskola startats på samma plats, som i dagsläget är under utveckling. Inom förhoppningsvis det närmsta året ska barn från byn kunna tillbringa sina dagar i en lärande miljö vid Econef. 2024/2025 återstår ett bibliotek och lekmiljöer utomhus att färdigställas (Econef 2024).

Vårt uppdrag

Econef Sverige samarbetar med ASF, Lönnqvist & Vanamo Architects och Asante Arkitektur & Design, och det är dessa som tagit fram ritningar för barnhemmet och förskolan på Econef (ASF Sweden 2024a). Vårt uppdrag är att, efter platsbesök, ta fram ett gestaltungsförslag för en lekmiljö i anslutning till förskolan som kan verka som ett förarbete och bidra med idéer för fortsatt utveckling i projektet. Vårt arbete skickas sedan vidare till Econef Sverige, Econef Tanzania och involverade arkitekter för ytterligare bearbetning. Slutligen kan förhoppningsvis förslaget finansieras och färdigställas på plats.

Figur 4. Caroline delar med sig av sin kunskap om den tanzaniska växtligheten.

Etiska överväganden

En grundpelare, och som vi anser är essentiellt att alla som kommer i kontakt med vårt arbete uppmärksammas om, är att vi varit medvetna om att vi som landskapsarkitekter från Sverige måste genomföra detta projekt med en ödmjukhet gentemot det plats specifika. Att planera är att ta makt i anspråk, där lyhördhet och medvetenhet är avgörande faktorer för processen och slutligen resultatet.

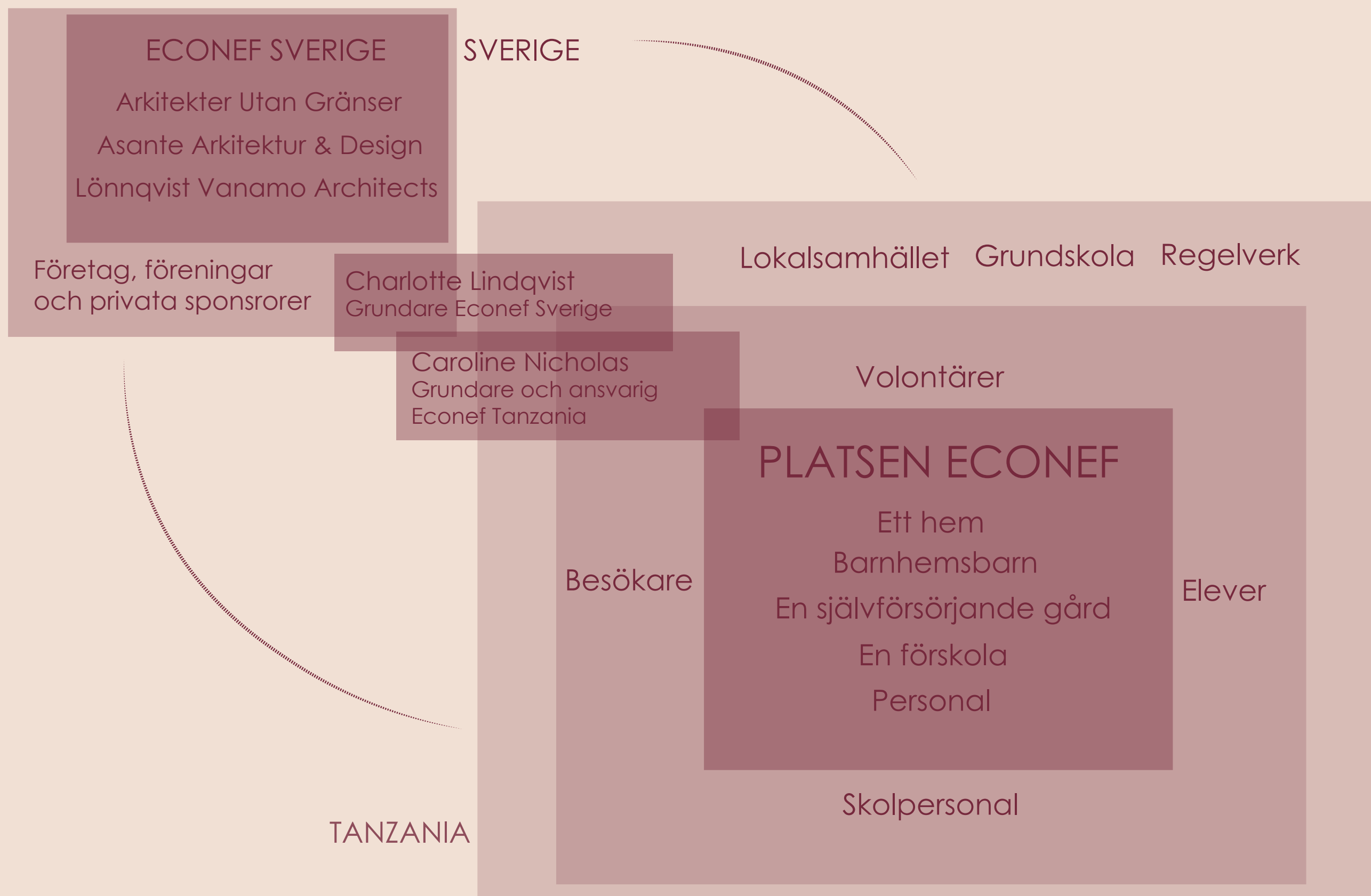
ASF Sweden (2024b) beskriver sina värderingar och ambitioner sammanställda i ett antal punkter (se bilaga 1). Under detta arbete har vi haft deras värdegrund som en bas, som vi efterhand utvecklat ytterligare för vår egen värdegrund som specifikt avser vårt projekt. Där vi har kommit fram till följande:

- Utbyta kunskap med de vi samarbetar med i projektet samt anpassa vårt arbetssätt och gestaltungsidéer till den lokala kontexten.
- Föra en öppen dialog och på flera olika sätt försöka ta reda på behov och önsningar hos slutanvändarna för projektet.
- Att använda våra kunskaper som landskapsarkitekter för att samarbeta med projektansvariga och lära oss från dem.

För att få ytterligare förståelse och säkerställa att kulturella övertramp förhindras i vårt arbete har vi fått återkoppling på vårt arbete i ett samtal med Klara Fischer, forskare på institutionen stad och land på SLU. Klara är inriktad på landsbygdsutveckling i det globala Syd där makt- och rättviseperspektivet är det centrala i hennes forskning.

I enlighet med forskningssed har vi i arbetet valt att anonymisera de involverade barnen och ungdomarnas namn (Vetenskapsrådet 2017). Bilder på barnen och personalen på Econef, samt de huvudansvarigas namn, har vi fått tillstånd att ha med i detta arbete.

Social kontext

Figur 5. Hur Econef verkar i sina sociala relationer i dagsläget 2024/2025.

MÅL OCH SYFTE

Syftet med arbetet är att bidra med kunskap i hur man kan utforma och skapa goda förutsättningar för lek, lärande och hållbar utveckling vid ett barncenter i Tanzania.

Frågeställningar

Hur skulle en planeringsprocess, med utbyte av kunskap och erfarenhet över kulturgränser, kunna se ut vid framtagande av ett gestaltungsförslag?

Hur kan en utemiljö vid barncentret Econef i Arusha regionen utformas för att sörja för platsens förmåga att tillhandahålla en rik miljö för lek och lärande?

AVGRÄNSNING

Vi har valt att geografiskt avgränsa arbetet till att omfatta en del av området där lekmiljön vid Econef Children's Center bäst kan planeras. Uppsatsen bygger på empiriskt arbete, det vill säga de upptäckter och erfarenheter vi fått på vägen har legat till grund för arbetet. Förslaget består av en gestaltning med platsspecifika lösningar där de lokala förutsättningarna bestämt riktning. Gestaltningen planeras utifrån förutsättningar där skötsel kan minimeras, och arbetet behandlar inte skötsel och underhållsaspekter kopplat till gestaltungsförslaget.

Figur 6. Alla byggnader på Econef har ett liknande formspråk, med raka linjer och varma färger.

METOD

Deltagande och närvaro lokalt

Ett viktigt angreppssätt för oss var att befinna oss på barnhemmet under en längre tid för att lära känna miljön och inte minst de människor vi skulle komma att gestalta med. Detta arbetssätt kan liknas med metoden deltagande observation, en vanlig metod inom stadsplanering och socialantropologi (Fangen 2005). Denna skiljer sig från direkt observation, då forskaren interagerar med brukarna och inte bara iakttar beteenden. Att bo tillsammans med och dela vardagen med människorna på Econef gav oss ovärderlig kunskap och inspiration inför idéprocessen. Stephenson (2010) framhäver vikten att undersöka platser ur alla vinklar för att planering ska bli inkluderande. I enlighet med henne fann vi denna metod avgörande.

Platsbesök, inventering och analys

Från den 18 september till 8 oktober befann vi oss i Tanzania för att utföra det arbete som till stor del utgör vår metod. Platsbesök, inventering och analys är traditionella metoder inom landskapsarkitektur. Ute på fält, vid det aktuella området för lekmiljön, användes olika metoder för att göra inmätningar, ta fram höjdpunkter och lutningar och analysera platsen ingående. Dokumentationen skedde genom anteckningar, grova ritningar och fotografering.

Intervjuer och workshops

Dokumenterade dialoger hölls med de två ansvariga på Econef, Caroline Nicholas och hennes son Kevin Maran. Syftet var att diskutera idéer tillsammans, samtala om deras vision och önskemål för lekmiljön och hela organisationen i stort. Dialogerna var också viktiga för oss då vi fick lära oss mycket, allt från hur de arbetar med lokala material till värdefull information om hur platsen Econef fungerar och hur miljön har utvecklats.

För att få mer inblick i ungas upplevelser av Econef höll vi även intervjuer med de tre tonåringar som bodde på Econef när vi var där. Då de alla tre vuxit upp på Econef fann vi det intressant att höra deras tankar kring livet på barnhemmet och hur möjligheten för lek skulle kunna utvecklas. Dialogerna gick ut på att föra samtal med de inblandade, inspirerade av hur Svensson & Starrin (1996) beskriver kvalitativa intervjuer, som bygger på icke standardiserade frågor med utgångspunkt i ett antal givna frågor. Samtalen formades sedan utifrån intervjupersonernas svar där följdfrågor tillkom.

Barnens önskemål och upplevelser undersökte vi främst genom workshops. Vårt syfte med genomförandet var att på ett kreativt och lekfullt sätt integrera barnen i processen och låta de känna sig delaktiga i utformandet av deras nya lekmiljö.

Vi använde oss av en anpassad version av Play Africas (2023) upplägg för workshops, där tillvägagångssättet utgår från kreativa processer och bland annat innebär att rita och måla det man ser framför sig, bygga modeller och leka tillsammans med barnen.

Studieresor

För att se lokala exempel och få inspiration till gestaltningsprocessen har ett antal studieresor gjorts i närheten av Econef. I byn Boma Ng'ombe besöktes barnhemmet Kao La Amani Children's Village, som tagit inspiration från Econefs design och lösningar. Här tittade vi främst på lekmiljön som höll på att utvecklas. Två kortare studiebesök gjordes för att se utemiljöerna på Arusha Meru International School och I.B.E.S Arusha. I det förstnämnda såg vi exempel på en storskalig utemiljö för främst sportinriktade ändamål, medan I.B.E.S är en förskola med småskalig lekmiljö. Besöken tillförde förståelse i hur miljöer kan se ut i Tanzania, där besökarna förväntas betala för tiden som spenderas där. I närheten av Econef ligger grundskolan där barnen går, King' Ori Secondary School. På skolan går ungefär 320 elever, i åldrarna 5 - 15 år. Skolan är offentlig med låga medel. Vi besökte skolan med intentionen att observera hur en vanlig rast ser ut, för att få insyn i hur barnen leker på just en skolgård.

Litteraturoversikt

Under hela arbetet har vi använt litteratur på olika sätt. Innan vi åkte ner till Tanzania läste vi artiklar och publikationer om landets kultur, historia och natur och fick en bild av hur samhället ser ut. På plats studerade vi mer faktabaserad litteratur och skaffade oss kunskap om lokala arter, främst träd och buskar. Under gestaltningsarbetet har litteratur gällande hur barn leker och vad de behöver för att utvecklas fungerat som ett stöd.

Gestaltningsprocess

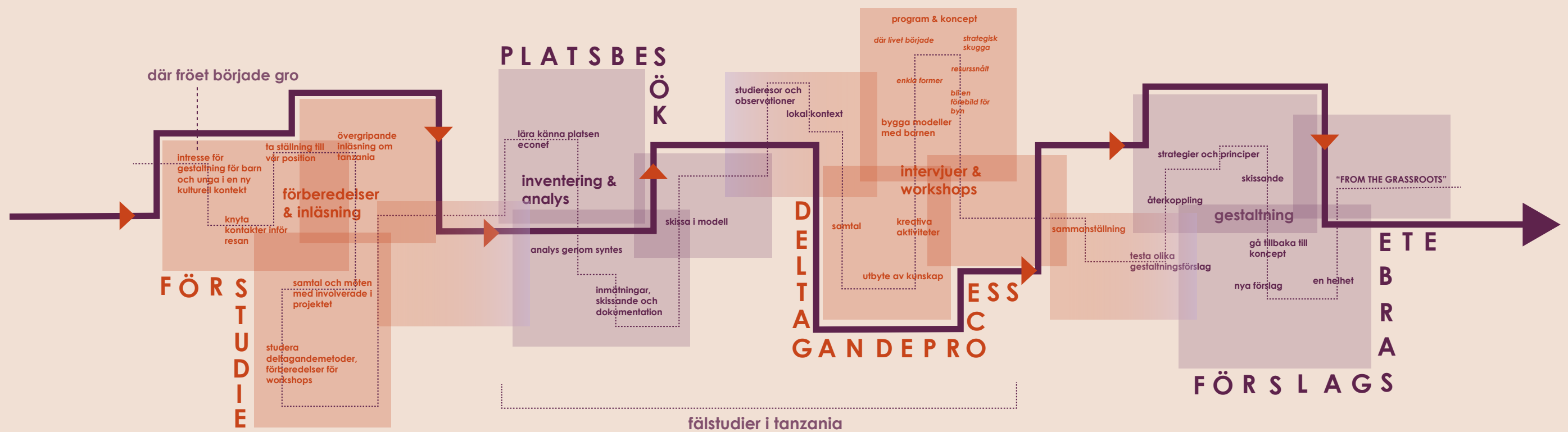
Gestaltningsprocessen har pendlat mellan att generera idéer, skissa, läsa på, designa på detaljnivå, skriva, skissa igen, följt av nya idéer. Gestaltningsprocess och idéprocess har på så vis skett kontinuerligt i ständig växelverkan, vilket kan liknas med hur Krupinska beskriver designprocesser som analys genom syntes (Krupinska 2014). Återkommande syntetisering av skisser och material från fältstudier har utvärderats löpande (se bilaga 6).

Figur 7. Arbetets metoder har platsanalys, deltagande, kreativitet och samtal som fokus.

FRÅN UPPDRAG TILL FÖRSLAG

Figur 8. Arbetet har inte följt en rak linje, utan snarare varit en process med parallella arbetssätt och omarbetningar under hela arbetets gång.

Figur 9. Utsikten från ytan där den nya lekmiljön planeras gå österut och består av en dal, och på molnfria dagar syns toppen av Kilimanjaro.

02 UTANFÖRSPERSPEKTIVET

RELATIONER

Kolonialism och planering i Tanzania

Tanzanias historia består av stora tidsperioder av brist på makt över sitt eget land och folk. Förlusten av makt började redan på 1500 talet när Portugal tog kontrollen över hela den östafrikanska kusten, och Tanzania återfick den inte förrän de blev av med briter 1964 och förklarades som ett självständigt land samma år (TZ Embassy 2024).

Koloniseringen och dess efterskalv påverkar till viss del än idag hur Tanzania fungerar som land, däribland hur planering och byggnation har skett och fortfarande sker. Luce Beeckmans (2017) beskriver åren efter att landet fått självständighet som år då Tanzania ansökte och beviljades bistånd från industriella länder, inom urban planering förde detta med sig möjligheter för västerländska stadsplanerare och arkitekter att utöka sin verksamhet till Tanzania. Ett sådant exempel är planeringen av Dodoma, där den kanadensiska firman Project Planning Associates Ltd (PPAL) valdes som ansvariga arkitekter i planeringen. Enligt Beeckmans (2017) var firman varken särskilt erfaren inom, eller hade ett stort namn i, det globala Syd.

“... decolonisation did not mean the end of the export, or import depending on the perspective, of urban planning and architectural models to Africa (Nasr & Volait 2003). Rather, it signified a new beginning...”

De ansvariga över planeringen av Dodoma valdes ut av en styrelse, utlyst av Tanzanias president. PPAL hade bra kontakt med politiker och administrativa sektioner i Tanzania då de redan tagit fram masterplanen för Dar Es Salam, som är Tanzanias största stad. Enligt artikelförfattaren finns det belägg för att anta att valet av planeringsansvarig också berodde på en förhoppning om bistånd.

“... the expectance of bilateral aid coming from Canada, not only for the masterplan preparation, but also for the financing of its implementation, would have played a decisive role (Hayuma, 1981: p. 677).” (Beeckmans 2017)

Enligt denna skildring av hur kolonialismen fortsatt påverkar Tanzania genom utvecklingsprojekt och finansiering kan man se problematik och svårigheter i relationen. Genom utvecklingsprojekt jobbar volontärer gratis och ”tar” därmed jobb som kunnat gå till lokala arbetare. Planeringsarbeten som utförs av endast utländska volontärer innebär också en risk för att den specifika lokala kompetensen och det lokala perspektivet förloras. Samtidigt innebär det ett utbyte av kunskap och i vissa fall kan volontärbete, i rollen som gratis arbetskraft, se till att ett projekt kan färdigställas som annars uteblivit på grund av brist på finansiering.

Å andra sidan skulle också en omprioritering i finansieringen kunna undvika flera av dessa risker, exempelvis genom att lokala planerare anställs.

Det finns också flera planeringsaspekter efter kolonialismens slut med nya, oberoende innovationer i Tanzania. Exempelvis olika medborgarbaserade program för utveckling och formalisering i de större städerna (FN 2013, s.21).

Vår position som svenska landskapsarkitekter i det globala syd

Medborgardeltagande har länge diskuterats som en viktig aspekt för demokrati och hållbarhet (Ledo 2021). Ledo resonerar kring problematiken med att metoder för deltagande, kopplat till just planering, som utvecklats och formats i västerländska länder är anpassade för en viss typ av deltagandeprocesser, och därför inte helt säkert lämpar sig i det globala Syd. Ledo argumenterar för att överväga “hybridkulturer för deltagande” som har anpassats och formats till de specifika sammanhangen.

I vårt projekt har vi valt att tillämpa en guide, Play Africa (2023), särskilt framtagen som ett verktyg för att involvera brukarna i en planeringsprocess där målet är att skapa barnvänliga miljöer i sin närhet. I ett inledande dokument om “designing with children” metoden beskrivs följande: “*Play Africa brings a unique perspective to the larger conversation of placemaking and child-friendly cities*” (Play Africa Toolkit Introduction, s 11). I Afrika sker urbanisering i snabb takt och i dagsläget är 40 procent av befolkningen under 15 år, vilket ställer krav på samhällsplanerare som behöver möta behovet av städer som är anpassade för de yngre. Play Africa utgår från begreppet Ubuntu, som betyder jag är för att vi är. De beskriver vidare att genom att sätta den humanistiska filosofin i relation till designprocessen, ges möjlighet till strategier som överskrider eurocentriska ideal och kan låta en mer afrikansk postkolonial urbanitet växa fram.

Pia Jonsson (2024) resonerar, likt oss, att det är viktigt att vara ödmjuk inför den lokala kompetensen och hänge sig åt att lära sig av varandra. Pia är landskapsarkitekt och har varit delaktig i flera olika utvecklingsprojekt i Kenya. Hon har också rollen som Sveriges representant för det internationella samarbetet IFLA, International Federation of Landscape Architecture. Hon menar också att man bör reflektera över sin egen roll och den problematik det kan orsaka. När man funderar i dessa banor kan man lättare jobba för att projektet utgör ett positivt utbyte för båda parter. En av de viktiga byggstenarna i ett sådant positivt utbyte kan vara att genom samtal och interaktioner förstå vilken kunskap som redan finns. Sedan kan man bidra med idéer och nya perspektiv där det verkar finnas en önskan om utbyte.

Figur 10. Econef är fullt av platsspecifika lösningar och, för oss, okända växter. En stor hibiskusbuske utsmyckar platsen där alla kläder tvättas.

LEKASPEKTER

Vad lek är och varför barn behöver leka

Enligt Sandseter (2023) är leken det sätt som barn lär sig om sig själva och sin omgivning. Hon menar att lek är svårdefinierat, då det beror på bland annat ålder, kultur, sammanhang och individuella skillnader som formar hur leken fungerar och ser ut. Hon beskriver två grundpelare för lek; (1) En frivillig aktivitet där aktiviteten i sig är viktigare än målet, och (2) känslan av att bestämma själv vad som är roligt. Dessa menar hon är aspekter som all lek världen över har gemensamt.

Ogunyemi och Henning (2021) kan ses bygga vidare på teorin att vissa delar av lek är gemensamt världen över. De menar att lek varit en del av barns utveckling i alla samhällen, i alla tider. Likt Sandseter anser de att det är genom lek som barn tillåts konstruera, utmana och rekonstruera deras egen förståelse av världen. Att leken knyter ihop barns nya och gamla erfarenheter, vilket hjälper dem utvecklas vidare i nya situationer.

Vidare diskuterar de diskursen kring lek och lärande i Afrika, där samhället och även leken påverkats av exempelvis kolonialism och postkolonialism. En av deras slutsatser är att både tradition och modernitet borde involveras i barns utveckling genom lek. För att ge barn förutsättningar för sådan lek bör det bland annat erbjudas trygga utemiljöer där leken är i fokus.

När det gäller hur lek miljöer bör utformas förespråkar Flannigan och Dietze (2017) utmanande miljöer, med stort fokus på en variation av löst naturligt material. Med lösa delar menas lek föremål som är manipulerbara och som inte har ett programmerat användningssätt. När barn exponeras för att använda sådana element öppnas en nyfikenhet, något Flannigan & Dietze beskriver ger barnen unika upplevelser. Vidare hävdar de att barnen utvecklar sina lekupplevelser genom egna mål och idéer, som en följd av stor möjlighet att tänka fritt och testa sig fram. Vad de leker bestäms inte av varken materialet eller omgivningen, utan från sin egen kreativa förmåga (Flannigan & Dietze 2017).

Figur 11.
Lekmaterialet som finns i dagsläget ger förutsättningar för flera typer av lek, bland annat klättring.

Figur 12. Barnen på barnhemmet leker livligt på en betongplan, som utgör en del av deras nuvarande lek miljö.

Regler och riktlinjer för lek miljöer i Tanzania

I Tanzania pratar man om begreppet "Early Childhood Development" (ECD) när det handlar om nationella riktlinjer för etablering och ledning av daghem och förskolor. Med ECD avses den process genom vilken barn växer och utvecklas fysiskt, socioemotionellt, kognitivt samt i språk- och kommunikationsrelaterade sammanhang. Dessa tidiga år har en mer långvarig inverkan på hela livsförloppet än någon annan period i livet. I Tanzania befinner sig många familjer i situationer där vårdnadshavare kämpar för att balansera arbetskrav och barnomsorgsaktiviteter. Etableringen av daghem är nyckeln till att ta itu med de utmaningar som landet står inför, i frågan om barns tidiga utveckling. Dessa daghem är tänkta att avlasta föräldrar och komplettera föräldraskapspraxis för att främja tidig barndomsutveckling (Ministry of Health Tanzania 2020).

På senare tid har regeringen upprättat tydliga direktiv som ska skapa regler för etablering och förvaltning. Dessa ska i sin tur säkerställa tillhandahållandet av ECD-tjänsterna i landet, vilka behöver utvärderas och övervakas på nationell nivå. Se bilaga (2) för ett antal riktlinjer för utomhusmiljölek som tagits fram på nationell nivå i Tanzania av "the Ministry of Health Community Development Gender Elderly and Children (MoHCDGEC)", genom "the Department of Social Welfare (DSW)". Vi har tagit dessa i beaktning i vår gestaltning på Econef eftersom platsen delvis kommer bli en offentlig verksamhet med skola och förskola för barn i byn (Ministry of Health Tanzania 2020).

03 PLATSEN

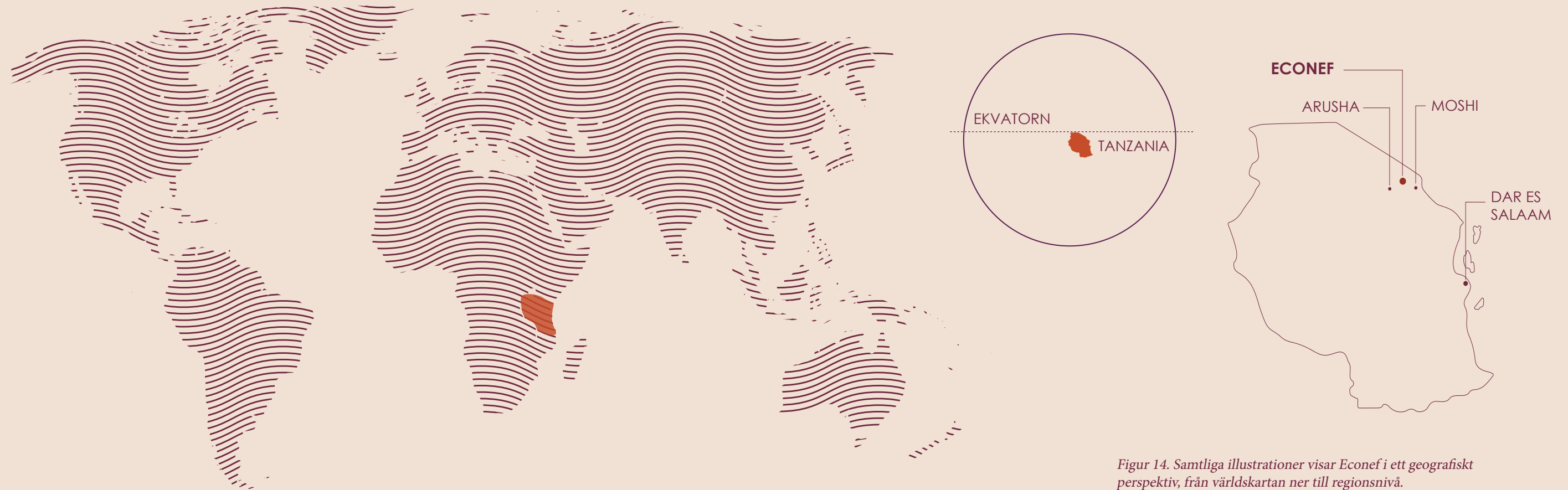

Figur 13. Inmätningar med ett 50 m långt måttband gjordes på fältet där lekmiljön ska planeras. Rester från byggnationer på Econef i form av några jordhögar finns på ytan. Till höger är biblioteksbyggnaden som är under konstruktion, och i bakgrunden syns dalen och Kilimanjaro på andra sidan.

KONTEXT

Figur 14. Samtliga illustrationer visar Econef i ett geografiskt perspektiv, från världskartan ner till regionsnivå.

Geografisk kontext

På landsbygden vid den lilla byn Mikuuni, mitt emellan Kilimanjaro och Mount Meru, ligger Econef. Den större byn Kingori ligger ca 15 minuter bort och byarna hör till Meru distriktet, som i sin tur ligger i Arusha regionen. Arusha är en av Tanzanias större städer och totalt i hela regionen bor drygt 2 miljoner människor.

I Arusharegionen delar man ofta upp året i tork- och regnperioder. Det första regnet kommer vanligtvis i mars och regnperioden pågår till slutet av maj. Den andra regnperioden är kortare och ger lättare regn i november och december. Mellan dessa regnperioder kan man räkna med torka och ytterst lite nederbörd (Tanzaniaguiden 2024).

Det råder dock påtagliga lokala skillnader då olika delar av regionen har olika stora vattenflöden. Just där Econef ligger är det torrare än på andra ställen bara 20 minuter bort, detta beror på hur vattnet från de närliggande bergen flödar.

Gården

Econef består av flera byggnader; barnhemmet, bostadshuset “baobab house”, förskolan, det halvfärdiga biblioteket, och flera djurhållningsbyggnader. Alla hus, förutom de för djuren, är ritade och konstruerade tillsammans med arkitekter genom ASF.

Utöver byggnaderna är Econefs tomt fylld av växter. Träd täcker stora delar av ytan och ger bland annat skugga och frukt. Econefs intresse för växter är stort, för både eget bruk och som bidrag till samhället har de därför startat sin egen plantskola. De odlar flera sorters träd och har planer på att hålla workshops kring trädodling för att föra vidare kunskapen.

Ett hem

På Econef bor ca 15 barn där de flesta saknar föräldrar. I Tanzania är HIV ett stort problem då sjukdomen fortfarande sprids och av de 1 700 000 människor som uppskattas leva med det får ca 82% medicin för att motverka sjukdomen. Men på grund av fattigdom har delar av befolkningen inte tillgång till nödvändig sjukvård, och därför dör ca 25 000 människor varje år i AIDS, efter att ha blivit smittade av HIV (Unaid 2023). Till följd av detta är ca 950 000 barn föräldralösa. Utöver HIV finns flera andra orsaker till föräldralöshet och enligt Unicef är totalt 3 miljoner barn föräldralösa i Tanzania (Unicef 2024). I grunden är det fattigdom som är den vanligaste orsaken till att barnen på Econef inte har några föräldrar som kan ta hand om dem.

Figur 15. Econefs tomt breder ut sig på en omfattande yta med flera byggnader. Området där lekmiljön ska planeras är i nära anslutning till förskolan och får ta upp stor plats.

Figur 16. Econef i förhållande till omgivande landskap och Kilimanjaro.

Figur 17. När man kollar ut över området för lekmiljön från förskolebyggnadsentrén rakt norr ut ser man, utöver lekmiljöytan, en stengång som går upp mot resten av gården.

Figur 18. I dagsläget betar några djur på området för lekmiljön, och rester av maizeodling fyller fältet i bild, som är samma yta som i figur X från en annan vinkel.

Figur 19. Ungefär i mitten av området för lekmiljön delas fältet upp av en trädrad, till vänster i bild. Den stora ytan man ser här, är nedre delen av området och består i dagsläget också av maizeodling.

Figur 20. Trädraden i mitten av området syns till höger i bild. i mitten av bilden syns förskolebyggnaden och till vänster kikar den ofärdiga biblioteksbyggnaden fram.

04 DISKUSSION

Figur 21. I förskolan sprids solljuset in genom den öppna ytan i mitten av byggnaden (till höger om bilden). I ett hörn intill väggar med fyrkantiga hål blir temperaturen behaglig och platsen är perfekt för inomhusaktiviteter.

LÄRDOMAR, SAMMANHANG OCH ANSVAR

Genom att beskriva hur vi gått tillväga i detta projekt besvaras en del av vår frågeställning; Hur kan man som landskapsarkitekt gå tillväga för att arbeta i en obekant geografisk och kulturell kontext? För att ge det svaret mervärde inför framtida undersökningar krävs reflektioner kring utförandet.

Tidigt i processen strävade vi efter att finna en riktning och ingång i arbetet som kändes både anpassad till det externa uppdraget och samtidigt intressant och utmanande för oss. Skulle vi dyka ner i landskapsarkitektur förankrat i ett barnperspektiv? Studera metoder för brukardialog och deltagandeprocesser? Eller fördjupa oss mer inom utvecklingsarbete och kulturellt utbyte kopplat till vår yrkesroll? Dessa aspekter fann vi både intressanta och lämpliga. Ambitionen var att hitta en riktning där frågorna fick verka i ett samspel. Men vi fick också inse att det finns begränsningar när det gäller vilken grad vi kan fördjupa oss inom samtliga ingångar. Det vi visste var att platsen, Econef, var en fast ingång som fick sätta själva grunden.

Figur 22. Byggnaderna på Econef har gett upphov till inspiration för förslaget för lekmiljön, framförallt när det gäller material och formspråk. De utmärks av kantiga former, vattensamlade tak, rött stål, tegel och träkonstruktioner.

Att bo på Econef under några veckor gav oss kunskap vi inte hade kunnat läsa oss till. Eftersom projektet innebar arbete över kulturgränser var det ett krav att noga förstå platsens behov och förutsättningar. Inte minst krävdes en förståelse för hur barn leker, lever och lär på landsbygden i norra Tanzania. Frågor vi ställde oss var; vilken kunskap kan vi dra nytta av, som vi redan har, och vilken kunskap behöver vi omvärdera? Vad kan vi inte svara på och vad kan bättre lösas lokalt? Vi är medskapare i ett projekt där vi ständigt behövde navigera i vår roll. En känsla av att befinna sig på osäker och ny mark leder till frågor som; hur kritiska ska vi vara inför vår egen kunskap i sammanhanget eftersom vi planerar och utformar i en ny kulturell kontext? eller kan vår kunskap bara användas på nya sätt?

I sammanhanget fanns flera exempel på när vår kunskap visade sig vara formad efter våra tidigare föreställningar och erfarenheter som ett resultat av det samhälle vi kommer ifrån. Ett exempel var vår kunskap om växter. Tanzanias växtsystem och säsonger skiljer sig långt från de vi lärt oss och vi behövde därför ställa oss kritiska till om vår kunskap inom området var giltig och applicerbar. Vi orienterade oss i ämnet och landade i att det inte är vi som sitter på den expertisen. Caroline och Kevin har som tidigare nämnts ett växande intresse för dessa frågor och har en enorm kunskap. Vi valde därför att i första hand föreslå karaktärer och egenskaper hos växter, som vi med våra erfarenheter kunde säga lämpar sig på lekmiljön.

Ett annat uppenbart exempel var relationen till och betydelsen av väderstreck. I Sverige och andra länder på norra halvklotet är solens pendlande position ett ständigt närvarande faktum, där man som landskapsarkitekt arbetar utifrån att hitta lösningar anpassade efter söderläge och norrläge. Hos Econef går solen kvickt upp och står varje dag rakt ovanför våra huvuden, innan den hastigt går ner runt 17-18 tiden och det plötsligt blir totalt mörker. Väderstreck har på så vis inte en så stark betydelse och är inte något man planerar utefter. Däremot är frågan om solens ständiga närvaro och vikten av att skapa förutsättningar för ständig skugga avgörande i all typ av utformning utomhus.

Ytterligare en aspekt som genomsyrat hela vårt arbete är vattenfrågan. Hos Econef kretsar mycket kring vattnet, dess närvaro och frånvaro, som är ständigt oförutsägbart. Det krävs noga planering och resurshållning av de stora mängder vatten som kommer i korta intervall, så det räcker över långa perioder av torka. Vi kommer från ett samhälle där tillgång till vatten istället är självklar. Vi kan gestalta miljöer med spännande vattnelement, där vatten till och med blir något man leker med. På ett ställe som Econef, där man i detalj planerar hur det knapphändiga vattnet ska tas tillvara på och känner oro att den livsviktiga resursen inte ska räcka till, upplever vi en särskild respekt gentemot vattnet som bör särskiljas från något man leker med.

När det gäller lek i allmänhet uppfattar vi skillnader i Tanzania jämfört med Sverige, vilket känns som en självklarhet då vardagen ser så annorlunda ut. På grund av lokala situationer och utmaningar i Tanzania, relaterade till vatten och resurser, finns inte samma tid för barns fria lek. Exempelvis behöver vatten hämtas, kläder tvättas för hand och djur fordras, det är någonting barnen lär sig tidigt och dagligen är involverade i. På grund av att andra prioriteringar behöver göras, blir resultatet att det finns mindre tid för lek. Likaså är en slutsats att eventuell outnyttjad potential på skolgårdar framförallt är ett resultat av fattigdom, brist på möjligheter och att andra prioriteringar måste göras.

I Sverige uppfattas ofta synen på lek som en där lek är en grundläggande och viktig aspekt i barns liv. Detsamma gäller dock Tanzania. Anledningen till skillnaden anser vi därför inte är synen på lek, utan snarare de förutsättningar som finns och vad för ytterligare aspekter man behöver lägga sin tid på i tidig ålder. En annan aspekt man kan reflektera över är kvaliteten på den fria leken, i Sverige kanske det finns mer fri tid, men används den till kvalitativ och "viktig" lek?

Angreppssätt

Under arbetets gång har vår roll som svenska landskapsarkitekter i ett projekt i Tanzania varit en återkommande fråga. Hur kan vi skapa förutsättningar för att på bästa sätt agera medskapare? I det här projektet har vår ansträngning i den frågan bestått av flera angreppssätt.

Det finns flera som har arbetat med dessa typer av frågor, bland annat IFLA, International Federation of Landscape Architects. De har framställt ett ramverk där de föreslår hur professionen ska ta ansvar. Ramverket består av fjorton paragrafer där olika punkter listas under fyra huvudparagrafer. Under huvudparagrafen professional relationships hittar man en paragraf som specifikt behandlar arbete i andra länder och är relevant i vårt sammanhang:

“To ensure local culture and place are recognized by working in conjunction with a local colleague when undertaking work in a foreign country.” (IFLA, 2014)

I vårt projekt har vi inte haft möjlighet till ett samarbete med en landskapsarkitekt som arbetar lokalt. Vi anser att i de fall det kan utföras skulle antagligen ett mer integrerat kunskapsutbyte ske och därav också ge förutsättningar för ett väl förankrat gestaltungsförslag. Vi ser positivt på att detta kan involveras i projektets senare delar, och att vårt förslag är rörligt och anpassningsbart.

Två andra paragrafer vi ser som relevanta för vårt uppdrag finns under professional attitudes respektive landscape and environment:

“To recognize and protect the cultural and historical context and the ecosystem to which the landscape belongs when generating design, planning and management proposals.”

“To promote the highest standard of professional services, and conduct professional duties with honesty and integrity, having regard to the interest of those who may be reasonably expected to use or enjoy the products of their work.” (IFLA, 2014)

Alla de angreppssätt vi antagit för att förstå kontexten vi jobbar i har eftersträvat att uppnå dessa paragrafer. En stor del var vårt deltagande och närvaro lokalt, vilket gav en bred förståelse för platsen. För att få ett ännu bättre underlag hade en längre närvaro behövts, vilket sannolikt hade resulterat i en djupare förståelse av platsen och dess brukare. Exempelvis är det då man helt och hållet kan förstå ett obekant klimat.

När vi ser tillbaka på att arbeta i en obekant geografisk och kulturell kontext ser vi ett behov av att ständigt kritiskt reflektera över sitt tillvägagångssätt vid utförande av deltagandeprocesser. Detta krävs för att tillgodose ett lämpligt och meningsfullt utbyte med alla involverade. De deltagandeprocesser vi utförde bidrog med ytterligare ett lager av insikter, tankar, upplevelser, önskningar och den kunskap de medverkande besitter. När det gäller just den tanzaniska kulturen har samtal kring estetik, säkerhet, värderingar och material med de ansvariga på Econef utgjort en stor kunskapskälla. Däremot kan det förekomma skillnader i våra tolkningar, då vi kommer från olika kulturella bakgrunder och därför har olika uppfattningar om hur saker och ting ter sig. För att motverka missförstånd så långt som möjligt har vi upplevt att inneha en ödmjukhet inför vår närvaro på plats, och att vara nyfiken i allmänhet, har underlättat.

Den litteratur vi tagit del av har också gett oss perspektiv och ofta ytterligare frågor att fundera över. Hur väl våra glasögon och mått fungerar på hur barn leker i Tanzania var en sådan fråga. I enlighet med både Sandseter (2023) samt Ogunyemi och Henning (2021) har vår gestaltning utgått från den grundläggande aspekten som all lek världen över vilar på. Att ge den plats och frihet. Vårt mål med gestaltningen av lekmiljön blev också att den ska vara öppen och manipulerbar, så att den kan vara oberoende av vår brist på erfarenhet av tanzanisk lek.

Om vårt arbete haft en mer teoretisk tyngdpunkt hade det varit nyttigt att nysta mer ingående i litteratur, exempelvis kring arkitektur som inte är direkt påverkat av kolonialtiden, det som är en del av Tanzanias oberoende processer. Tillsammans med de politiska strukturerna i landet formar detta barns möjligheter till lek. Därtill finns det faktorer som präglar just barnhemmets kontext, exempelvis de omgivande samhällen där barnen kommer från, som också hade varit givande att undersöka mer.

Med grund i Beekmans (2017) resonemang kring hur planerare från andra kontinenter utför arbete i det globala Syd på grund av ekonomisk makt, behöver vi fundera över vårt ansvar. Hur väl har vi använt metoder som utgår från planering i Tanzania? Underlaget för de workshops vi utförde togs fram av Play Africa, som härstammar från Sydafrika. Utöver det inser vi att våra metoder varit baserade på västerländska grunder och inte kan anses komma från de “hybridkulturer för deltagande” som har anpassats och formats till specifika sammanhang, som exempelvis Ledo (2021) förespråkar. Dessa funderingar och insikter tar vi med oss vidare. Vi vill också dela dem med alla som önskar göra liknande arbeten i framtiden.

Sammanfattningsvis ser vi, utifrån våra lärdomar och erfarenheter med detta projekt, några tillvägagångssätt som är viktiga att ha med sig som landskapsarkitekt när man arbetar i en obekant kulturell kontext;

- Att från början av projektet ta del av problematiken och svårigheterna kring västerländska planerare i det globala Syd.
- Att ställa sig frågan; Vad kan jag bidra med här från ett svenskt perspektiv och vad kan jag inte?
- I god tid i förväg sätta sig in i projektet och föra dialog med de som eventuellt tidigare arbetat på platsen och dra nytta av deras lärdomar.
- Ständigt kritiskt reflektera över sina angreppssätt och metoder. På så sätt ökar chansen att dessa är förankrade i den lokala kontexten.
- Reflektera kring och ifrågasätta om omprioriteringar inom projektets finansiella medel kan ske, där pengar exempelvis kan gå till att anställa lokala arkitekter/kompetens.

Inför framtiden

Genom att visa vår gestaltning besvaras andra delen av vår frågeställning; Hur kan en utemiljö vid barncentret Econef i Arusha regionen utformas för att sörja för platsens förmåga att tillhandahålla en rik miljö för lek och lärande? Målet är att gestaltningen ska leva upp till de aspekter "en rik miljö för lek och lärande" innebär. För detta krävs att gestaltningen är förankrad i verklighetens omständigheter, nu och i framtiden.

Vårt nästa steg är att sammanställa gestaltungsförslaget som ett underlag för fortsatta undersökningar, där mottagaren är Econef i Tanzania. Underlaget kommer innefatta text på engelska och svartvita ritningar. I och med detta har några frågor relaterat till utformning dykt upp hos oss; *Räcker andelen hårdgjord yta för de stora regnflöden som riskerar att erodera marken? Hur ska gränserna på Econef samspela på bästa sätt? Kan regnvatten tas upp på ett ännu mer effektivt sätt? Var lämpar sig den gråvattendamm, som Econef önskar anlägga, bäst? Finns det några lösningar för att skapa tillfällig skugga medan träd och kronor växer till sig?*

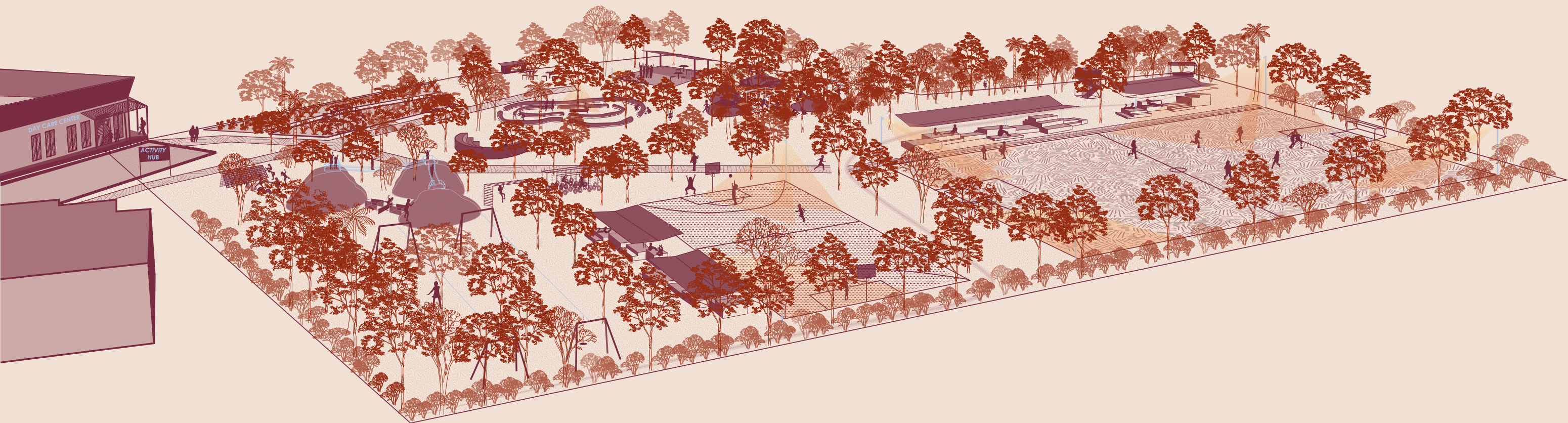
Vi betraktar vår process i detta arbete som en del av något större och en början på ett nytt skede hos Econef där en utemiljö tar form. Vår förhoppning är att lekmiljön kan bli verklighet inom en snar framtid och att vi kan åka tillbaka och vara en del av byggprocessen, då vi skulle ha möjlighet att vidare undersöka svaren på våra funderingar.

I ett bredare perspektiv ser vi, då världssituationen och dess relationer hela tiden förändras, ett ständigt behov av mer forskning kring hur man kan arbeta med dessa typer av projekt. Vi vill ansluta oss till sådan forskning med en av våra viktigaste insikter i och med vårt arbete; vikten av att vara transparent med sina upplevelser, eftersom det är så vi kan kommunicera våra lärdomar. Det är också det vi hoppas bidra med genom detta projekt.

Figur 23. Genom ena entrén in i förskolan sipprar solljuset in i olika mönster, och utanför syns området där lekmiljön planeras.

Figur 24. Den föreslagna lek miljön vid Econef ur ett fågelperspektiv, som är ett resultat av det här arbetet.

05 REFERENSER

REFERENSER

ELEKTRONISKA KÄLLOR

- Arkitekter Utan Gränser Sweden (2024a). *Econef Children's centre*. Tillgänglig: <https://www.arkitekterutangranser.se/portfolio/econef-childrens-center/> [12-12-2024]
- Arkitekter Utan Gränser Sweden (2024b). *Arkitekter Utan Gränser*. Tillgänglig: <https://www.arkitekterutangranser.se/> [12-12-2024]
- Beeckmans, L (2017). *The Architecture of Nation-building in Africa as a Development Aid Project: Designing the capital cities of Kinshasa (Congo) and Dodoma (Tanzania) in the post-independence years*. Tillgänglig: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0305900616301039?casa_token=9sSQYJ663M4AAAAA:edR0_4osQX2tUI-Ln6tLdcNj3jMQDeGxzwCygemwG_BZ_loWrJjxNzTcFWfBBG_Zi5ApJ1w#sec0015 [12-12-2024]
- Econef (2024). *Project*. Tillgänglig: <https://econef.org/projekt/> [12-12-2024]
- Flannigan, C. och Dietze, B. (2017). *Children, Outdoor Play, and Loose Parts*. Tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/328579135_Children_Outdoor_Play_and_Loose_Parts [12-12-2024]
- International Federation of Landscape Architects (2014). *IFLA Code of Ethics and Professional conduct*. Tillgänglig: https://www.iflaeurope.eu/assets/docs/150218_IFLA_Europe_Code_of_Ethics_CBr.pdf [12-12-2024]
- Krupinska (2014). *What an Architecture Student Should Know* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315797939>
- Ledo, P (2021). *A southern perspective: Northern and indigenous influences on the establishment of a hybrid culture of participatory planning, the story of Sacaba*. Tillgänglig: https://pub.epsilon.slu.se/23724/1/ledo_p_210521.pdf [12-12-2024]
- Ministry of Health Community development, gender, elderly and children (2020). *National Guidelines for Establishment and Management of Daycare Centres*. Tillgänglig: <https://www.jamii.go.tz/uploads/publications/sw1695200196-DAY%20CARE%20CENTRE%2025.11.2020.pdf> [12-12-2024]
- Ogunyemi, F. och Henning, E. (2021). From traditional learning to modern education: Understanding the value of play in Africa's childhood development. *South African Journal of Education, Volume 40, Supplement 2*, December 2020. Tillgänglig: <https://www.ajol.info/index.php/saje/article/view/205249> [12-12-2024]
- Play Africa (2023a). *Toolkit*. Tillgänglig: <https://playafrica.org.za/toolkit/> [12-12-2024]

- Play Africa (2023b). *Designing with Children*, ss. 11. Tillgänglig: <https://playafrica.org.za/wp-content/uploads/2021/07/Toolkit-Introduction-Final-1.pdf> [12-12-2024]
- Sandseter, B (2023). *Risky Play - An Ethical Challenge*. Tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/368426777_Risky_Play_An_Ethical_Challenge [12-12-2024]
- Stephenson, J (2010). *People and Place*. Tillgänglig: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14649350903549878#d1e209> [12-12-2024]
- Tanzaniaguiden (2024). *Klimat och Medeltemperatur*. Tillgänglig: <https://www.tanzaniaguiden.se/klimat-och-medeltemperatur/> [12-12-2024]
- TZ Embassy (2024). *Brief History*. Tillgänglig: <https://www.de.tzembassy.go.tz/tanzania/brief-history> [12-12-2024]
- UNAIDS (2023). *United Republic of Tanzania*. Tillgänglig: <https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/unitedrepublicoftanzania> [12-12-2024]
- UNICEF (2024). *United Republic of Tanzania*. Tillgänglig: <https://data.unicef.org/country/tza/#hiv-aids> [12-12-2024]
- UNHABITAT (2013). *The state of planning in Africa - An overview*, ss. 21. Tillgänglig: <https://unhabitat.org/sites/default/files/download-manager-files/The%20State%20of%20Planning%20in%20Africa%20%2C%20An%20Overview%20.pdf> [12-12-2024]
- Vetenskapsrådet (2017). *God forsknings sed*, s. 41. Tillgänglig: https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forsknings-sed_VR_2017.pdf [12-12-2024]

TRYCKTA KÄLLOR

- Dharani, N. (2011). *Field Guide to Common Trees and Shrubs of East Africa*. Nairobi: Struik Publishers.
- Fangen, K. (2005). *Deltagande observation*. Malmö: Daleke Grafiska AB.
- Svensson, PG. och Starrin, B. (reds) (1996). *Kvalitativa studier i teori och praktik*. Lund: studentlitteratur. s. 55.

ICKE PUBLICERAT MATERIAL

- Pia Jonsson (2024). *Sveriges representant för IFLA, International Federation of Landscape Architecture*. [Samtal] (30-10-2024)

Figur 25. På eftermiddagarna ingår djurhållning i barnens sysslor, då kan man passa på att bli av med lite myror i benen och springa över fältet medan man jagar in korna inför natten.

06 BILAGOR

Bilaga 1. ARKITEKTER UTAN GRÄNSER

Arkitekter Utan Gränser (2024b) har tagit fram ett antal punkter som ska vägleda deras arbete på internationell nivå. Dessa värderingar och ambitioner ska säkerställa att det som skapas leder till en säker, hållbar och rättvis utveckling av den byggda miljön för alla, lokalt och globalt:

- Samarbeta för rättvisa och hållbara utvecklingsinitiativ i aktivt samarbete med missgynnade människor eller samhällen. Denna process skall följa principerna om mänsklig solidaritet, icke-diskriminering och skall syfta till att främja deras självförsörjning;
- Främja den socialt ansvarsfulla roll som yrkesverksamma inom byggd miljö har genom att stimulera sociala arbetsmetoder före spekulativ ekonomisk lönsamhet;
- Uppmuntra ”etisk professionalism” genom att gynna samarbete och praktik som går hand i hand med ”etisk handel” och med enheter och finansieringsinstitutioner som arbetar för fredskapande processer;
- Identifiera, sprida och arbeta tillsammans med offentliga institutioner, multilaterala organisationer och den privata sektorns politik, program och hållbara socioekonomiska system som främjar social rättvisa och urban integration i den byggda miljön;
- Underlätta användningen av lämplig teknik, material och arbetskraft som är anpassad till lokala värderingar, kulturella särdrag och den naturliga miljön;
- Dela kunskap, främja diskussion, reflektion och medvetenhet samt samarbeta för att främja ”social produktion av livsmiljöer”;
- Främja underlättandet av transnationella dialoger och långsiktiga partnerskap med och inom de mindre välmående länderna;
- Stödja deltagande, demokratiska, mångkulturella och tvärvetenskapliga processer och tillvägagångssätt för att stärka samhällssolidariteten som en faktor för social utveckling på landsbygden och i städerna;
- Stödja integreringen av hjälpinsatser efter nödsituationer till långsiktiga strategier för hållbar utveckling;
- Försvara, främja och möjliggöra tillgång till en adekvat och värdig livsmiljö för alla som en ”grundläggande mänsklig rättighet”.

Bilaga 2. RIKTLINJER FÖR LEKMILJÖER I TANZANIA

Riktlinjer för utomhusmiljölek som tagits fram av “the Ministry of Health Community Development Gender Elderly and Children (MoHCDGEC)”, genom “the Department of Social Welfare (DSW)”.

- Det ska finnas ett utomhusutrymme som är tillräckligt stort för det antal barn som finns (inte mindre än 2,0 kvadratmeter per barn) och minst två vuxna för att kunna leka och springa runt säkert vid en given tidpunkt.
- Lekplatsen och materialet ska vara anpassade för barn med särskilda behov, inklusive barn med funktionsnedsättning.
- Lekplatser utomhus ska vara lättillgängliga.
- Ytan på utomhuslekplatsen ska vara fri från vassa föremål, skadliga växter och kasserade material och utrustning.
- Utomhuslekar bör omfatta både fasta och icke-fasta lekar. Fasta lekar bör omfatta, men inte begränsas till, gungor, tunnel, gungbräda, stegar och rutschkanor. Icke-fasta lekar bör omfatta, men inte begränsas till, hoppred, däck, bollar, pjäser, lerjord för formning och ett sand- och vattenområde.
- Kompostbehållare för avfall bör finnas och vara placerad i det yttersta hörnet av föreningen och bör vara innesluten för barnens säkerhet.
- Området bör regelbundet röjas och underhållas.
- Alla lekmöjligheter och all lekutrustning ska ta hänsyn till barn med funktionsnedsättning och barn med särskilda behov och även ta hänsyn till barnens säkerhet.
- Alla lekmöjligheter och all lekutrustning ska vara åldersanpassade och använda lokalt tillgängliga material till ingen eller låg kostnad.

Bilaga 3. STUDIERESOR

Arusha Meru International School

Caroline och Kevin föreslår att vi besöker Arusha Meru International School, det är en grundskola och gymnasium i ett, där både studenter från Tanzania och internationella studenter går. Under den brittiska kolonialismen (1919-1961) började människor från Indien bosätta sig i Tanzania, skolan startade 1964 och var till en början endast för indiska studenter. Så småningom blev det en skola för alla. På grund av skolans ursprung är skolgården utformad med en internationell utgångspunkt.

Här ser vi exempel på en storskalig utemiljö för främst sportinriktade ändamål. Den består till största del av en stor fotbollsplan i gräs med springbana runt om (se figur 2), och en läktare med tak (se figur 1). Det finns även lite bänkar under träd vid en platta av cement bakom läktaren. Vi antar att det är här de äldre eleverna sportar och hänger. Intill finns en inhägnad gård ämnad för mindre barn, färgglada lekredskap och däck utgör det mesta av lekplatsen här. Vissa delar av skolan har vi inte tillgång till så vi vet inte hur de övriga miljöerna är utformade. Det vi såg gav oss en bild av hur platser där målgruppen är äldre elever och fokuset är på sport, kan se ut i Tanzania.

Eftersom den här platsen är uttalat av "internationell standard" ger den oss ingen bild av det platsspecifika i Tanzania. Däremot visar det hur internationella principer översätts här och hur det fungerar.

I.B.E.S

På väg hem till Econef från Arusha besöker vi förskolan I.B.E.S. Barnen har gått hem för dagen så vi kan gå runt fritt i utemiljön. Lekmiljön består av en inhägnad yta med både gräs och grus som markmaterial. Lekredskapen är främst anpassade för mindre barn och i färgglada färger, såväl vi som Kevin som är med på besöket fastnar för de två linbanorna där. Vi alla har positiva minnen från den typen av lekmaterial. Det som slår oss mest med platsen är att det finns stora träd som hjälper till att skugga platsen så att i princip hela lekytan ligger i skugga.

För oss känns det som en lekmiljö med standardiserade internationella principer som utgångspunkt. Allt i lekmiljön är programmerat och i färgglada färger. Utifrån vårt perspektiv verkar det vara en lekmiljö för välbärgade familjer i Tanzania, men att det inte är vad man skulle anse en kulturellt tanzanisk lekmiljö. Samtidigt är det svårt att veta om det finns en sådan, då stora delar av Tanzanias historia består av kolonialism.

Figur 1. En läktare under tak vid en stor gräsplan på Arusha Meru International School.

Figur 2. Den stora gräsplanen som tar upp största delen av utemiljön på Arusha Meru International School.

Figur 3. Lekmiljön vid I.B.E.S Daycare Center har mycket lekutrustning i olika material och flera träd som ger skugga.

Figur 4. Lekmiljön vid I.B.E.S Daycare Center är inhägnad med ett stängsel och förskolebyggnaden ligger precis intill.

Figur 5. Lekutrustningen är färgglad vid I.B.E.S Daycare Center.

Figur 6. Linbanorna vid I.B.E.S Daycare Center fångar vårt intresse och är den del av lekmiljön som känns tilltalande för lite äldre barn.

Kao La Amani

En av våra sista dagar på Econef åker vi till ett barnhem ungefär 20 minuter bort. Det är ett projekt som liknar Econef på många sätt, även det har samarbetat med arkitekter från Europa (Brittiska Article 25), och när det skulle byggas kom arkitekterna från det projektet och hälsade på och tog inspiration hos Econef. Kao La Amani är däremot större, med 55 barn och fyra bostadshus. Grundaren är en lokal pastor med flera projekt på sitt CV, han äger också en förskola och en grundskola i närheten, där barnen på barnhemmet går. Vi träffar honom och hans familj när vi kommer dit. De berättar att barnhemsprojektet tog sin början redan 2007, och efter tillräcklig insamling av medel samt hjälp från Article 25 började den här platsen byggas, och tog 3 år att färdigställa.

Vi får en rundtur på hela barnhemmet och tittar extra noga på lekmiljön. I nuläget har träd och växtlighet nyligen planterats och lekmiljön är halvfärdig. Med olika typer av lokalt material och återbruk har de utformat flera lekelement som vi finner intressanta. De har jobbat mycket med trä och gummidäck för att skapa exempelvis balansgång, en koja, olika typer av gungor, rutschkanor och en hängbro (se figur x). De har också nyttjat jord som schaktats till att skapa kullar och spännande topografi, vilket är inspirerande att se. En blivande gräsplan med en läktare intill är mitt i byggprocessen. Vi har funderat på något liknande i vår gestaltning, så det känns extra värdefullt att se att den passar bra in och verkar önskvärd även här. I allmänhet uppfattar vi att den här platsen har flera element vi som är eftertraktade av både Caroline och Kevin, samt barnen. Deras sätt att utforma går i linje med både ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

King'Ori Primary and Secondary School

Tio minuters promenad från Econef ligger grundskolan där barnen går, King'Ori Primary and Secondary School. På skolan går ungefär 320 elever, i åldrarna 5 - 15 år. Skolan är offentlig med låga medel. Vi besökte skolan med intentionen att observera hur en vanlig rast ser ut, för att få insyn i hur barnen leker på just en skolgård.

Vi kommer dit oannonserat när eleverna har lunchrast. Det första som händer är att alla elever vänder uppmärksamheten mot oss och de börjar direkt samlas kring oss, de pratar ivrigt och verkar intresserade av vad vi gör där. Vi hittar så småningom till rummet där lärarna sitter och försöker förklara vad vi vill göra, allting medan en stor klunga elever är runt oss. Lärarna godkänner vår förfrågan om att observera skolgården, de samlar sedan alla elever på baksidan av skolan på en stor plan.

Vi upplever det som att uppstyrda lekar uppstår, där flickorna och pojkarna är uppdelade (se figur x). Flickorna ställer sig i en stor ring och kör ramsor med olika rörelser, spring och hopp. Pojkarna delar upp sig i en äldre och en yngre grupp och spelar fotboll. De allra yngsta barnen har ingen tydlig lek, så de står i grupp och tittar på, både på oss och de äldre eleverna på planen. Utöver det hinner vi också se lite, av vad vi tror är helt vanliga aktiviteter på en rast, vi antecknar exempelvis att; det springs mycket och snabbt, lekarna är högljudda, och att det vi ser är typiska skolgårdslekar såsom fantasilekar, sporter, olika ramsor, och lugnare häng där man sitter och pratar med varandra.

Skolan och skolgården ser slitna ut, men gården har en del träd, vissa med rosa, lila och röda blommor. De flesta av träden ger dock inte så mycket skugga. På framsidan av skolan består marken av väldigt dammig jord som yr när barnen springer, samt träd och stenar i formationer som utgör exempelvis gångvägar. På baksidan finns större träd, och en stor grus- och gräsplan.

När vi är färdiga, eleverna har börjat eftermiddagens lektioner och vi går från skolan, är vi nöjda med observationen. Trots att det inte gick att observera och se hur en helt vanlig rast ser ut fick vi med oss en uppfattning av hur en skolgård i området kan se ut, samt hur eleverna beter sig med varandra. Vår uppfattning av hur det ser ut på en svensk skolgård jämfört med denna skolgård ger slutsatsen att det finns både likheter och skillnader. Skillnaderna har till största delen att göra med klimat och resurser, medan vad eleverna gör och är intresserade av liknar hur det ser ut i Sverige. Besöket på skolgården ger oss alltså bättre förutsättningar för att kunna förutspå hur olika element kan komma att användas och uppskattas i vår egen gestaltning.

Figur 7. Vid Kao La Amani är lekmiljön nästan färdig, en hängbro i trä har byggts på schaktade kullar.

Figur 8. Eleverna på King'Ori Primary and Secondary School leker i stora grupper på ett stort fält bakom skolan.

Karta över studieresmålen

ECONEF

ARUSHA MERU
INTERNATIONAL
SCHOOL

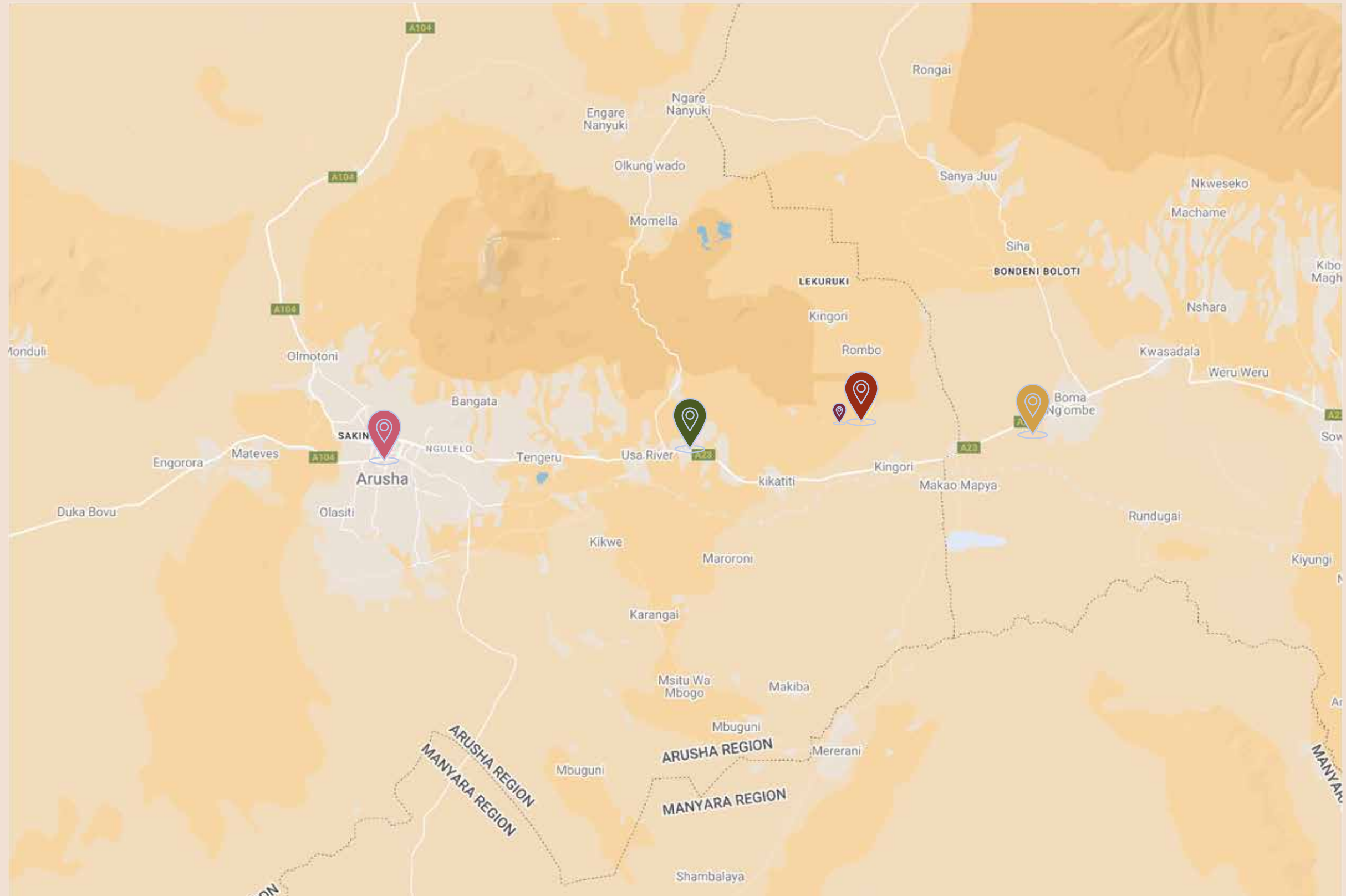
I.B.E.S

KING'ORI PRIMARY
AND SECONDARY
SCHOOL

KAO LA AMANI

Figur 9. Studieresmålen i förhållande till Econef. Alla studieresor utfördes i Arusharegionen inom högst 1 timmes bilresa från Econef. Fler utzoomade kartor finns under kapitlet Geografisk kontext.

Bilaga 4. SAMMANFATTNING - Intervjuer och samtal

Intervju 1 - Caroline och Kevin

- Vad är er vision för Econef? Har ni ett långsiktigt mål?

Caroline säger att först och främst är deras mål att hjälpa utsatta barn, att ge dem de förutsättningar de behöver för att lyckas i livet. Hon tar upp utbildning, trygghet och att de grundläggande behoven möts som viktigast. De vill också vara en inspiration och ett stöd för deras grannar, de människor som bor i deras samhälle. Exempelvis genom att visa hur man kan använda regnvatten som en resurs, hur man odlar träd och hur man har hand om djur. I framtiden tänker de att de kan bjuda in till workshops som lär ut hur man kan gå tillväga för att bli självförsörjande. De nämner också att de vill att Econef ska bli som en community i byn, en plats för möten dit alla åldrar kan komma och umgås, vilket kan stärka den sociala hållbarheten.

Kevin håller med och tillägger att de vill nå ut till så många som möjligt. De har redan börjat ge trädplantor och getter till människor i närheten, i framtiden vill de kunna utöka detta.

- Vad vill ni att barnen ska få ut av lekmiljön?

Caroline berättar att regeringen har börjat fokusera mer och mer på sport. Därför ser de att det kommer att finnas en efterfrågan på bra platser för sport, speciellt för barn redan i ung ålder. Det kan komma att bli en plats där man från flera skolor, i olika åldrar och samhällsskikt kan samlas och mötas. Möjligheten för fler barn att bli bra på sport är såklart också en stor anledning, exempelvis kan de som har det svårare för det akademiska och lättare för sport fokusera mer på det istället. Att leka och röra på sig kan också stimulera hjärnan på ett nyttigt sätt.

Kevin understryker det viktiga i att barn får se att sport är en möjlighet. Alla kan inte vara doktorer, även en idrottare kan ha en positiv inverkan på samhället. Den här utemiljön kommer vara bra för både barnen här på Econef och andra barn som besöker oss.

“So they can come here and have fun, and from this there could be an olympic medal. And that’s what I think they have been doing in your country, investing in sports from the grassroots.” (Kevin)

- Vad vill du se i den nya utemiljön? och varför?

En sak som är viktig för oss är att platsen bidrar till hållbarhet ekonomiskt, börjar

Kevin. De tänker sig en typ av cafeteria där föräldrar kan mötas, och där de kan

sälja en del av det som produceras på gården. Det kommer finnas föräldrar som är villiga att betala en liten summa för besöket, därför vill de att det ska finnas en trevlig plats för dem. Han fortsätter och beskriver att de vill att platsen ska vara multifunktionell. Till och med bröllop skulle kunna arrangeras här. De kommer inte begära inträde av alla, och de vill inte att summan ska bli så stor för dem som kan betala. Därför är det bra om inkomsterna kan delas upp i flera mindre källor. Självklart var denna organisation aldrig menad att gå i vinst, men den måste gå runt. Caroline tillägger att även förskolan kommer vara öppen för flera barn, där de vill att fler ska ha råd och inte behöva ta alltför höga terminsavgifter. Så de inkomster de kan få in kan gå till exempelvis löner för lärare, städare och chaufförer. En annan aspekt är kontexten där Econef ligger, det ligger på landet långt från allt, så platsen måste locka till sig människor med god kvalitet och låg kostnad. Lokaliseringen innebär också att det även för tonåringar saknas bra platser för sport i närheten, så de kommer också vara välkomna.

- Finns det något ni kan komma på som inte skulle uppskattas av barnen?

“If it is in normal standard, international standard, I think it will be good for any child.” (Caroline)

Kevin tar upp frågan kring hur avgränsningar ska se ut. Eftersom förskolan och utemiljön kommer att ha besökare ibland vill de att barnen på barnhemmet och resten av gården fortfarande ska kännas privat. Så på något sätt vill de att en tydlig avgränsning ska finnas.

På den här frågan föreslår också Caroline att vi ska prata med de äldre tjejerna; *“... because they can speak direct. Because this is their home, so you can have more inside information from them.”*

- När det gäller material, är det något ni tror funkar bättre eller sämre?

De båda är överens om att lokala enkla material kommer att funka bäst, det var även så arkitekterna som byggde husen tänkte. Då kan arbetare från trakten använda sina kunskaper och transportkostnaden hålls nere. Kevin har också hört om något som kallas Wabi Sabi, ett japanskt koncept där man utgår från det som finns och förstärker det fina som finns.

“In japan [...] they don’t think “oh I should get something from china” No, we use what we have. Regardless if it’s imperfect, a stone itself can be amazing.” (Kevin)

- *Tror ni att ni skulle ha nytta av mindre odlingar där barn kan lära sig om sådant?*

Både Caroline och Kevin tycker att det låter som en bra idé. De har redan mycket odling, men en plats där det kan läras ut till barn kan göra de ännu mer unika. Det skulle kunna bli något som lockar föräldrar till just dem.

Caroline tycker det är viktigt att börja visa och lära ut liknande kunskaper så tidigt som möjligt;

“So that it sticks in their brain. Because if you don’t give them that knowledge when they’re small, when they grow up they will think ‘I didn’t do it before, why should I do it now’ ”.

Intervju 2 - Tre ungdomar på Econef

Efter intervjun med Caroline och Kevin vill vi även se Econef och utemiljön ur ungdomarnas perspektiv. Eftersom de vuxit upp på Econef tänker vi att de kan ha viktiga synpunkter på vad en utemiljö borde erbjuda. Den här intervjun har vi sammanställer på samma sätt som föregående.

- *Är det någon skillnad på barnens vardag nu från när ni var yngre?*

När de var yngre hade de inte lika stor yta utomhus, så de lekte mer inomhus. En av ungdomarna lyfter att alla förutsättningar finns för mer lek utomhus nu, men att det behövs mer redskap och plats ämnad för olika lekar och sporter.

- *I åldrarna 8-12 år, vad gjorde ni på er fritid?*

En av ungdomarna gillade verkligen att läsa, så det var ett fokus för just den ungdomen. Andra saker de alla tar upp är; att rita, kolla film, lyssna och spela musik, jaga varandra, hoppa hopprep, spela tennis inomhus, och leka med bollar.

- *Vad skulle ni ha velat göra om ni kunde välja fritt?*

På den här frågan blir de lite fundersamma först, men sedan kommer en av dem på viljan att kunna flyga. De önskar också att de hade fått gå på mer safaris och resa mer. En annan svarar att se på film och läsa böcker var en favorit som yngre.

- *Vilka förmågor är ni glada att ni lärde er under barndomen?*

Den ena ungdomen är glad för att ha lärt sig fotboll och basket. De andra två nämner mer akademiska förmågor såsom olika språk och musik från andra länder, hur man använder en dator, och andra kulturer. De är också glada att de lärde sig trädgårdsarbete och att laga mat.

- *Finns det några förmågor ni önskar att ni lärt er under barndomen?*

Här önskar de alla att de lärt sig fler sporter, och mer ordentligt. De tar upp basket, tennis, skateboard, springning och allmänt sporter från andra länder som exempel.

- *Har ni några idéer eller förslag till den nya utemiljön?*

Förutom plats för olika sporter vill de se mer skugga, sittplatser, belysning, och mer material såsom bollar och nät på platsen. De tycker att chansen att lära sig nya lekar och sporter är det allra viktigaste.

- *Vad skulle ni personligen uppskatta om det fanns på platsen?*

Bra sittplatser där man kan sitta i lugn och ro, men också titta på det som händer på platsen skulle uppskattas av de alla tre. En av dem föreslår först wifi, men de alla kommer fram till att det inte passar på en plats där det ska sportas, wifi skulle kanske vara en distraktion.

Bilaga 5. TRANSKRIBERAD INTERVJU

Intervju med de huvudansvariga på Econef

- *What is your vision for Econef in the future? What would be the end goal?*

Vuxen 1: First of all, our main vision is to support. To support the community, to support children who have lost their mother and are living in hardship. We want to help them get education, and that's why they are here and we are enrolling them in education from kindergarten to university. We are staying with the children from 3 years old up to 18 years old. At 18 they go to university. And also, to meet our millennial goal, that each child should have education and basic needs. And also when you go to the community here, which have a very low living standard, some of them live off one meal. Because of the global warming, they depend on rain. If there is no rain there is no food. And that's why we want to support them. As you can see here now, we are harvesting rain water and we want to show the community people that they also can harvest rain water. Rather than depend on going very far (maybe 20 km) to fetch water in the dry season. Two years ago this area was so dry, there was no water. We were going to Kilimanjaro to fetch water. So you can imagine now, the community people depend on water to get food. So we want to make Econef to be a rolemodel for this community. We have water, we have cows, we have got all this. We are also planning to have a small farm, that would be organic, where people could come and learn from. Our main vision is to share what we are doing with our community that are surrounding us. So that they can learn from us practically and philosophically. So in the future we are planning to have workshops where we give them knowledge how to keep cows, chicken, pigs and we also have biogas, which plays a big role because it helps us maintain our environment. And we have got a lot of trees.

Vuxen 2: I have a vision. I think at first we will keep doing what we are doing now and improve what we are doing. And also, as my mom said, to set an example. But example is not enough, we want to be able to empower others. Because we had an idea, and then we had the first econef that empowered us to reach where we are right now. In that sense, in the future I see that we will work on how to empower the community people. Because now we are an example, but we are not the example from the community around here. But there are other people who have been very interested in this project, so much that they are doing similar projects. For example one in Kilimanjaro and some other places. They are learning from us. All the water harvesting, the entire concept of self sustainability. But regarding our closest community it is about how we are going to empower them. How are they going to reach where we are right now.

Connect them with anything, for example funds, if we can give them piglets or small chicks. We do give them goats and tree plants. We have already learned that people prefer fruit trees. So that's where we are going. To improve what we are doing and to expand and be able to reach more people so that the effect will be bigger and impact more people.

- *What do you want the children to gain from this space?*

Vuxen 1: That's a very good question. First of all, our government now is focusing on sports. Before this there was a big gap in time with no sports for smaller children. But when I was in school, there was a lot more games. Like running, playing volleyball, throwing discus, throwing spear. So now the government is bringing this high focus on sports back. Tanzania is going to host a football tournament of the African clubs. This is making the government criticizing people to know about sports from the grassroots. So all schools from the grassroots have to teach children sports. For us here, because we are staying with these children, it is good to have this kind of sports pitch where our children can run, play football, throw spear (if we can have that somewhere), they can play all these kind of sports from the grassroots, from kindergarten. That in future we will have people who are genius in different sports. And another reason why we are looking for that, as you can see the living standard is very low in this community. And also the knowledge is very low. So when we can introduce this thing (the new sports/playground) there will be a lot of interaction. In different schools, in different ages. Because we will be having a good playground they can come here. And also the government can come here and see what we are doing. It's really good, the playing ground is good and sustainable for both community and us. And another thing is that we have children with different qualities. Some children are not good in class, but they're good in sports. So they can come here to the playing ground, because games stimulate brain. This makes it easier to know if a child can go this way or the other way. We are happy with the collaboration with Sweden and think we will stay with you for a long time. This kind of work is two way traffic. We get expertise from Sweden who knows a lot of sports that we can share. And I believe it can create future plans for us here, and also for other people who are visiting us. As I said we are going to be a rolemodel.

Vuxen 2: I agree with what my mom said. But I think on another side, that it is important for a child to utilize their potential and they can see that in this world sport is an opportunity. We can not all be doctors, like you can be a sports person

and still have a positive impact on the community. So here this will be a good start, because it is from the grassroots for both the children here and other children in the community. So they can come here and have fun, and from this there could be an olympic medal. And that's what I think they have been doing in your country, investing in sports from the grassroots.

- *What would you like to see in the new space? Why?*

Vuxen 1: Ofcourse we are going to go through with these ideas that we have, but that's not only about what we want to see. Because running the place will be costly, running this place is already costly. So we are going to have another project, that we don't know exactly how costly it's going to be, so we want it to be sustainable, we want it to be able to run it self. So, this (playground space) is going to be free, but not for everyone. There are parents that will be willing to pay, so having things like a cafeteria, people can come during the weekend, and we can sell products from the farm. We are thinking about having honey production. So marketing our products right now is a big challenge, we have to go to town. No one is going to buy all our eggs (in the cafeteria), but things like pork, milk we can sell in the weekens and have thses kind of events. So this can generate income, the place can run it self, even if other things will fail, for sure that will not fail. And what we had in mind, it has to be multipurpose, so children and their parents can come during holidays (lika over christmas) when schools are closed. And it can be used as a wedding venue, things like that. In this area we don't have this, if people are getting married they have to go all the way to Kilimanjaro (a venue by the hot springs). Because we are so rural, it has cost a lot of money. And it was never meant to make profit, but it has to run. So that we can keep doing what we are doing here. So if that is not sustainable (running itself) it would distract us from what we are doing here (the orphanage). And also, in this sense, we will not be obliged to ask parents for so much money to have their children coming here, because then the cost will be divided into like smaller different incomes. If we are making money we can pay people like; teachers, cleaners, drivers, whoever is there (daycare centre). And also, if we have money, we would like to have our children go to another school. Because I don't want my children to go to that school. So the money that we get from all these projects we can pay for school fees, and you know, make things better. And solve other issues within our community, like toilets and stuff.

Vuxen 2: Another point is, as it is by our daycare centre, it is not only for our children. We will recieve other children from the community. And these kids will pay some money to go there. The thing is in Tanzania, all private schools are damned expensive. Even from kindergarten age. A child from 3 years old pay 300

USD, that is very expensive. But we will not go that far, we will just make sure that we are supporting the community, we will ask money, but not that much. So that every child can get this privilege of coming here and learn. The early childhood development. And also, we are very far from the main road, we are isolated. But because of that we have to prepare something really unique and different so that people want to come here. So; even if it is very far, I can bring my child here, because the place is unique, it's quiet and the environment is good. That's why we have focused on the environment first, we have planted trees, flowers. And I believe the playing ground and the outdoor areas is going to be good. So when these parents come here, they will find it worth their time and effort. The price is low and the place is good. Even poor people, if they want to pay they can pay, but in the really sense we have to support some parts of poor people. So if they want to bring their child here, we won't say no. Because we want to prepare a good and nutritional breakfast, which we have had here before (has been a break while we are waiting for this to finish). That's another point. Another issue is, as Kevin said it will be multipurpose. We have secondary schools around here, even they don't have good playing grounds. So those children, who are maybe 15-16 years, they can come here and practice. To build their sport knowledge. Because now the playing ground will be good.

Is there anything you know that would not be appreciated by the children?

Vuxen 1: If it is in normal standard, international standard, I think it will be good for any child.

Vuxen 2: I have one thing. It's not only the children, even I, I think that privacy of the home (barnhemmet) is very important. Even if it is for the community, who are coming here? And when? Not all the time. Sometimes only our children are using the playground, and sometimes we have other things. That's why I said during for example december, most of our children go and spend time with their siblings. So sometimes the place is empty, and then it can be used like that. That's why my mom mentioned about having a toilet there, so people will not be interferring with the home (barnhemmet). So we will have our privacy here, things can happen there and things can happen here without interferring. That's what everyone will appreciate. So whatever it is, if it's trees, or whatever, find a way of separating that area from here. It should be very clear that "I am not allowed to go this way". We'll decide what kind of fence will be there. If it is a short one or if it is a wall, or a fencing wire. It will depend on what we decide and what the design will look like at the playingground. You can also ask the big ones (the older children) because they can speak direct. Because this is their home, so you can have more inside information from them.

When it comes to materials, is there anything you know that will not work/you do not prefer? (wood, concrete, steel, stone, bricks)

Vuxen 2: Alex told me about this thing in Japan, they call it Wabisabi. It's a concept about using what you have from nature, because when you use what you have it becomes cheaper. In Japan they have managed to do amazing things, because they don't think "oh I should get something from China" No, we use what we have. Regardless if it's imperfect, a stone itself can be amazing. So I think that's a good idea to go with. Because we have a lot of resources that we can use, and it will reduce cost from transportation to having people to do it. Because if you're using local material, it is more likely that you have people from this area that can use this material in construction. It is called Wabisabi. Things like wood, stones, gravels, can be applied. I think the other architects also thought like this, because all the structure here and the materials are local from here. And it is simple.

Maybe next time we can ask a bit more about these local materials, so that we can learn more about them?

Vuxen 1: Yeah, Local materials are just around here, because we have used them, like stone, gravel, compact soil. *Is there anything that you would like preserve in the space?*

Vuxen 2: That will depend on what the design says. Things can be compromised. Like okay, this is the design. If we remove this tree it will function. So that depends on the design.

Vuxen 1: And because this is a playground, people are going to play football, play netball, they are going to need shade.

What do you think about having some smaller cultivation/farming adapted for children in the space?

Vuxen 2: Yes I know this, it is this school in Karatu, it's more of a fancy school, it's called Rhino academy. They have a small garden where children go and learn how to plant things, different cultivation ideas etc. I think we like that, we say yes to that. It's just we don't know how.

Vuxen 1: Because also here we do it. We do it in big scale. When you go to those flowers, you can see that there is a groundcover and here we have rosemary and other stuff, mint, and that's the children that have planted them. And we also

plant trees together with the children. Because you have to share a lot of things with the children, especially when they are young. So that it sticks in their brain. Because if you don't give them that knowledge when they're small, when they grow up they will think "I didn't do it before, why should I do it now".

Vuxen 2: We like it very much, we want to have it here. That's a thing that could make us unique. Because all the other projects around here with daycare centres, they don't have as much space as we do. So we must use it to our advantage.

Vuxen 1: Most of them are in town, and they don't have big space.

Vuxen 2: So the town (Arusha) will grow and this area will be part of it in the future. So we have to convince parents that first of all, this is a safe space, it's also a place where your child can get something. They get knowledge for the money they spend. It will benefit the children, and also the parents. Imagine your child telling you "you know this plant is a medicine actually". So things like herbs that we normally use, like mint, rosemary, traditional grass (medicine), we can have them.

Vuxen 2: Another point is, as it is by our daycare centre, it is not only for our children. We will receive other children from the community. And these kids will pay some money to go there. The thing is in Tanzania, all private schools are damned expensive. Even from kindergarten age. A child from 3 years old pay 300 USD, that is very expensive. But we will not go that far, we will just make sure that we are supporting the community, we will ask money, but not that much. So that every child can get this privilege of coming here and learn. The early childhood development. And also, we are very far from the main road, we are isolated. But because of that we have to prepare something really unique and different so that people want to come here. So; even if it is very far, I can bring my child here, because the place is unique, it's quiet and the environment is good. That's why we have focused on the environment first, we have planted trees, flowers. And I believe the playing ground and the outdoor areas is going to be good. So when these parents come here, they will find it worth their time and effort. The price is low and the place is good. Even poor people, if they want to pay they can pay, but in the really sense we have to support some parts of poor people. So if they want to bring their child here, we won't say no. Because we want to prepare a good and nutritional breakfast, which we have had here before (has been a break while we are waiting for this to finish). That's another point. Another issue is, as Kevin said it will be multipurpose. We have secondary schools around here, even they don't have good playing grounds. So those children, who are maybe 15-16 years, they can come here and practice.

To build their sport knowledge. Because now the playing ground will be good.

Is there anything you know that would not be appreciated by the children?

Vuxen 1: If it is in normal standard, international standard, I think it will be good for any child.

Vuxen 2: I have one thing. It's not only the children, even I, I think that privacy of the home (barnhemmet) is very important. Even if it is for the community, who are coming here? And when? Not all the time. Sometimes only our children are using the playground, and sometimes we have other things. That's why I said during for example december, most of our children go and spend time with their siblings. So sometimes the place is empty, and then it can be used like that. That's why my mom mentioned about having a toilet there, so people will not be interfering with the home (barnhemmet). So we will have our privacy here, things can happen there and things can happen here without interfering. That's what everyone will appreciate. So whatever it is, if it's trees, or whatever, find a way of separating that area from here. It should be very clear that "I am not allowed to go this way".

We'll decide what kind of fence will be there. If it is a short one or if it is a wall, or a fencing wire. It will depend on what we decide and what the design will look like at the playground.

You can also ask the big ones (the older children) because they can speak direct. Because this is their home, so you can have more inside information from them.

When it comes to materials, is there anything you know that will not work/you do not prefer? (wood, concrete, steel, stone, bricks)

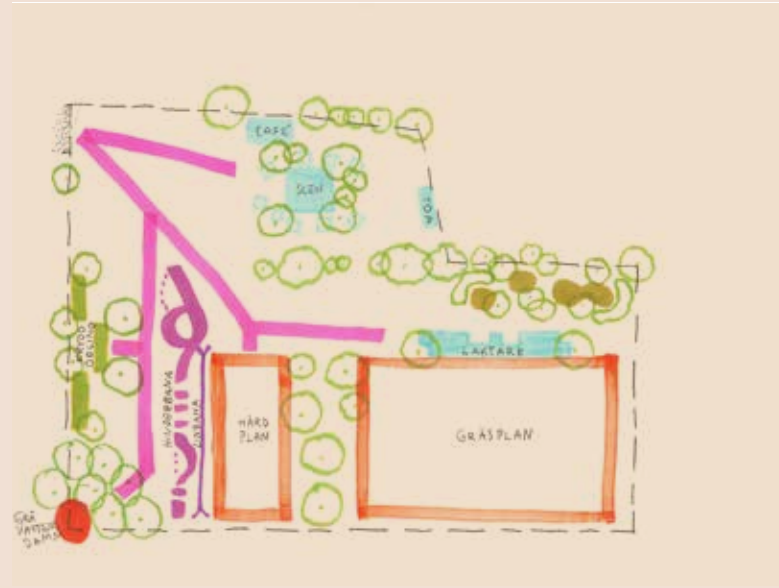
Vuxen 2: Alex told me about this thing in Japan, they call it Wabisabi. It's a concept about using what you have from nature, because when you use what you have it becomes cheaper. In japan they have managed to do amazing things, because they don't think "oh I should get something from china" No, we use what we have. Regardless if it's imperfect, a stone itself can be amazing. So I think that's a good idea to go with. Because we have a lot of resources that we can use, and it will reduce cost

Bilaga 6. SKISSER

Urval av skisser som visar processen i tidsordning

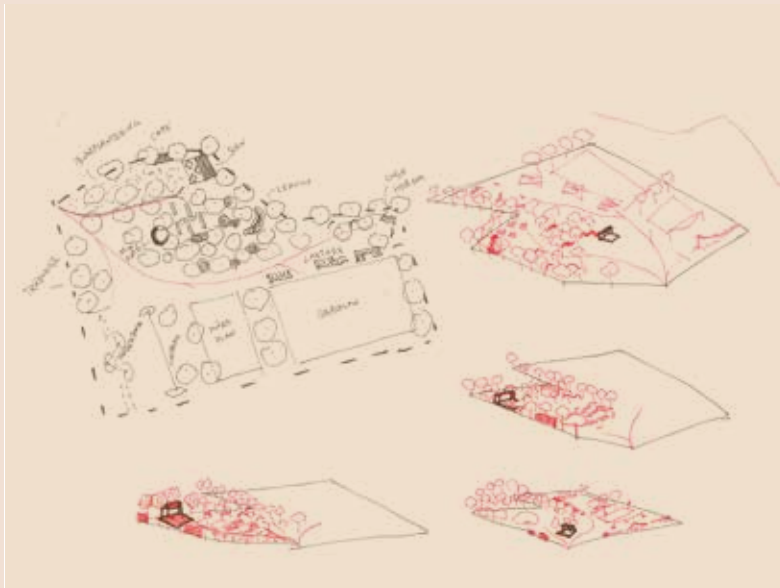
Vi kom snabbt fram till var sportplanerna skulle bli placerade, då de passade på den stora öppna ytan.

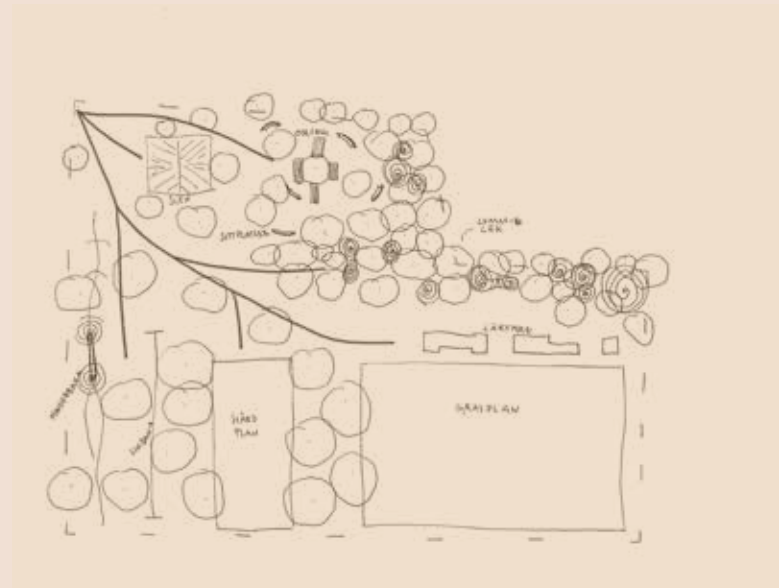
I övriga ytor ville vi få in lugn lek, odling, hinderbana och mötesplatser.

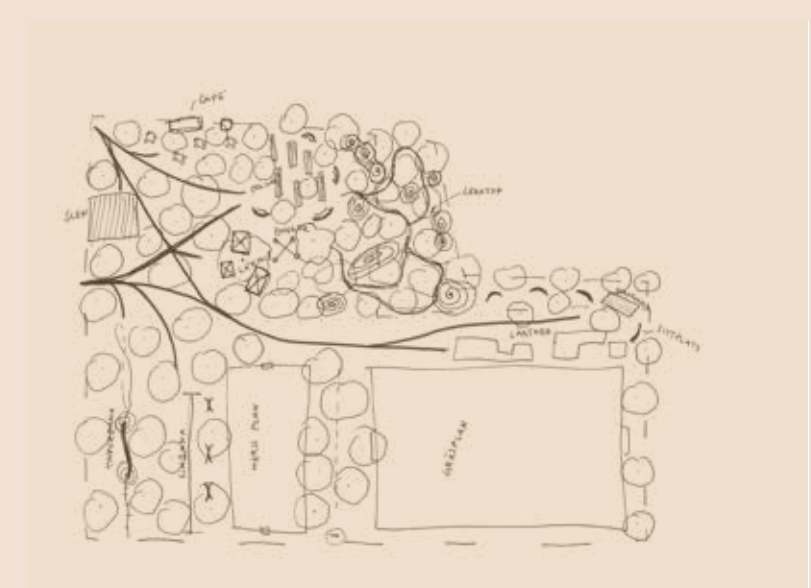
Vi skissade på de element vi ville få med, med både öppna och slutna rum.

Vi provade olika placeringar av alla element, ovan provar vi hur scenen passar in på olika platser.

Vi började komma fram till att vi ville ha intima ytor för naturlek i anslutning till den befintliga trädraden, då det också smälter in med det lummiga området till höger om lekmiljön.

Varje gång vi närmade oss mer detaljrika skisser blev det tydligt att ett enkelt och kantigt formspråk var det som tilltalade oss mest.

Bilderna i den här raden visar skissande i modell där vi testade olika former och element.

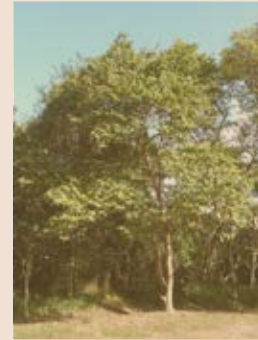
Bilaga 7. VÄXTER

Terminalia brownii

Bauhinia petersiana

Bridelia micrantha

Spathodea campanulata

Tabernaemontana stapfiana

Thevetia peruviana

Tectona grandis

Ravenala
madagascariensis

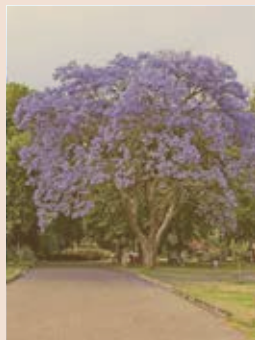
Prunus puddum

Acacia tortilis

Terminalia
mantaly

Jacaranda mimosifolia

Delonix regia

Ficus natalensis

Ficus benjamina

Entada abyssinica

Ceiba speciosa

Latania loddigesii

TRÄD

Veitchia merrillii

TRÄD - exempel som har de karaktärer vi föreslagit i gestaltningen.

Acacia tortilis (Umbrella thorn)

- Paraplyformad krona, ger bra skugga
- Växer snabbt

Ceiba speciosa (Bombax)

- Rund krona med fina rosa blommor
- 25 m hög

Delonix regia (Flamboyant)

- Mycket exotiskt utseende
- 10-15 m hög, med paraplyformad krona

Entada abyssinica (Tree entada)

- Ett litet träd med paraplyform
- 3-10 m hög

Ficus benjamina (Weeping fig, Java fig)

- Bra skuggträd, 10-20 m hög
- Snabbväxande och tålig
- Utbredda och starka rotsystem

Ficus natalensis (Black cloth fig)

- Upp till 30 m hög

Jacaranda mimosifolia (Jacaranda, Brazilian rosewood)

- 20 m hög med fina rosa (vita ibland) blommor
- Glesa små mini blad

Prunus puddum (Flowering cherry, Himalayan bird cherry)

Snabbväxande

- Upp till 8 m hög, oftast mindre
- Rosa små blommor i början av regnsäsongen

Ravenala madagascariensis (Traveller's palm)

- Som en solfjäder rakt upp, 10 m hög, 8 m bred
- Stora blad
- Funkar som en vägg

Tectona grandis (Teak)

- 15-20 m hög
- Stora blad

Terminalia brownii (Red pod terminalia)

- 7-13 m hög
- Ger bra skugga
- Blommorna luktar illa

Thevetia peruviana (Thevetia)

- En flerstammig buske
- Gula eller orange blommor, klockformade

Bauhinia petersiana (White bauhinia)

- Grön året om, rätt stora blad
- Träd/buskträd, upp till 8 m hög
- Rundad, bred krona, ser ut som den kan ge bra skugga
- Lägre träd, kanske passar för mindre rumsligheter

Bridelia micrantha (Bridelia, Black sweetberry)

- Grön året om
- Tät krona, i tussar
- Upp till 13 m hög

Spathodea campanulata (Nandi flame, African tulip tree)

- Orangea fina blommor
- 10-30 m hög, med en rundad krona

Tabernaemontana stapfiana (Wild magnolia)

- Grön året om
- Upp till 10 m hög
- Stora typiska blad, och vita blommor

Terminalia mantaly (Terminalia)

- Grön året om
- 10 m hög
- Bra skuggträd
- Fina grenar i våningar

Latania loddigesii (Blue latin palm)

- Bred
- 12 m hög

Veitchia merrillii (Christmas palm)

- 10-15 m hög
- Populär exotisk palm

Bougainvillea glabra

Calliandra haematocephala

Gardenia ternifolia var. jovis-tonantis

Rothea myricoides

Datura suaveolens

Hibiscus fuscus

BUSKAR

Hibiscus rosa-sinensis

Plumeria rubra

Tecoma capensis

BUSKAR - exempel som har de karaktärer vi föreslagit i gestaltningen.

Bougainvillea glabra (Paper flower, Bougainvillea)

- Buske eller klättrväxt
- Orange, rosa, ljusrosa eller vita fina blommor

Calliandra haematocephala (Powder-puff tree)

- 2-4 m hög
- Mycket grenar och rosa bollar

Datura suaveolens (Moon flower, Angel's trumpet)

- 3-5 m hög
- Stora klockformade blommor (gul, orange, vit)

Gardenia ternifolia var. jovis-tonantis (Large-leafed gardenia)

- Upprättväxande buske, upp till 6 m hög
- Vita blommor

Hibiscus fuscus (White hibiscus)

- 2-3 m hög
- Rakt uppåt växande
- Kan vara kortlivad
- Vita blommor

Hibiscus rosa-sinensis (Rose of China, Shoe flower)

- 2 m hög
- Kan vara häck eller buske
- Stora blommor i alla färger

Plumeria rubra (Frangipani)

- Litet träd, 5 m högt
- Stora mörkgröna löv
- Fina blommor

Rothea myricoides (Butterfly flower)

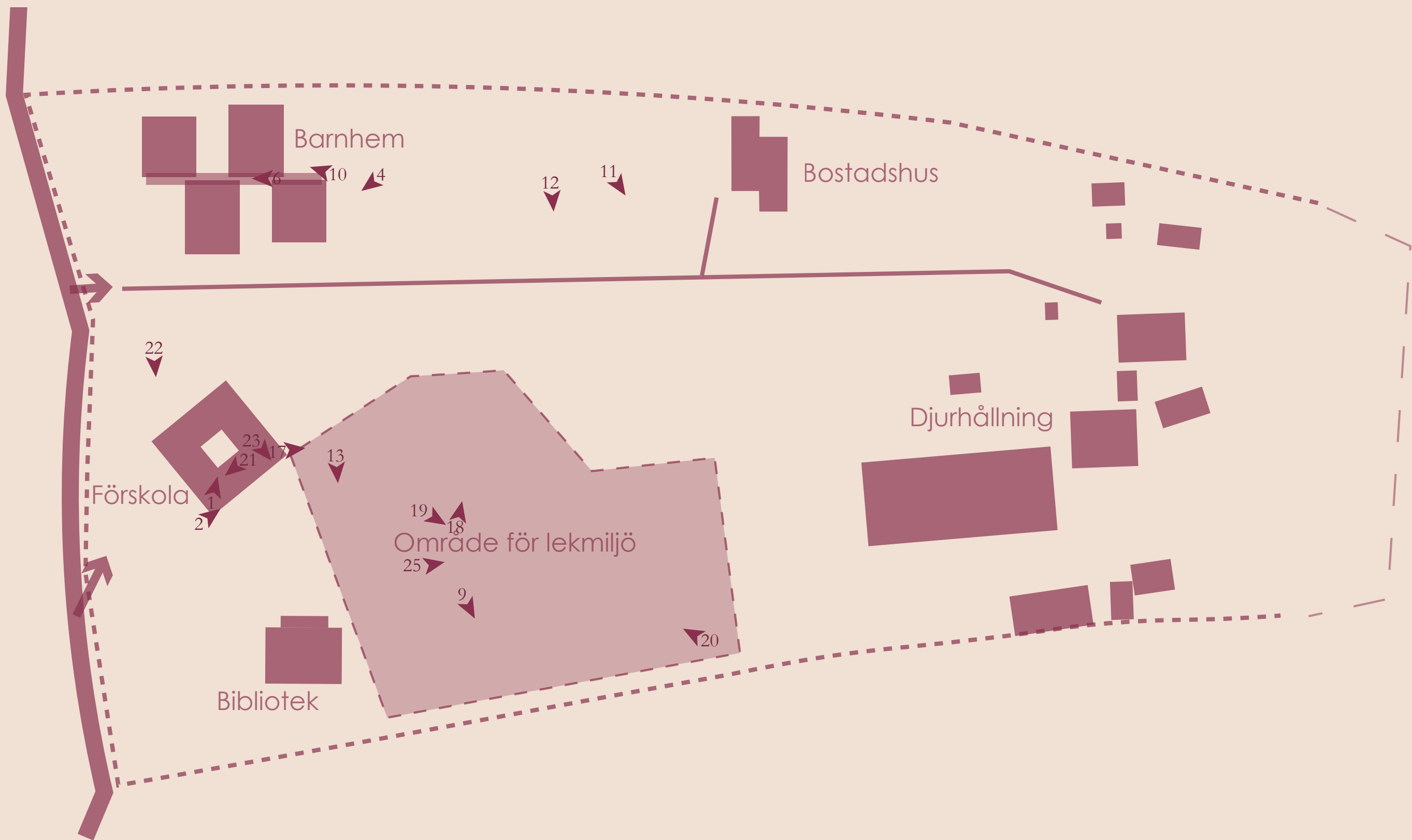
- Buske 2,5 m hög, eller träd 5 m hög
- Används till massor olika inom traditionell medicin

Tecoma capensis (Tecomaria, Cape honeysuckle)

- Flerstammig buske, träd eller klättrare
- Upp till 5 m hög

Bilaga 8. BILDKARTA

Figur 10. I kartan nedan kan man se var på Econef bildfigurerna här i kappan är tagna.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver godkänna publiceringen. Om du kryssar i JA, så kommer fulltexten (pdf-filen) och metadata bli synliga och sökbara på internet. Om du kryssar i NEJ, kommer endast metadata och sammanfattning bli synliga och sökbara. Även om du inte publicerar fulltexten kommer den arkiveras digitalt. Om fler än en person har skrivit arbetet gäller krysset för samtliga författare. Du hittar en länk till SLU:s publiceringsavtal på den här sidan: <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>.

- JA, vi ger härmed vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.
- NEJ, vi ger inte vår tillåtelse att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

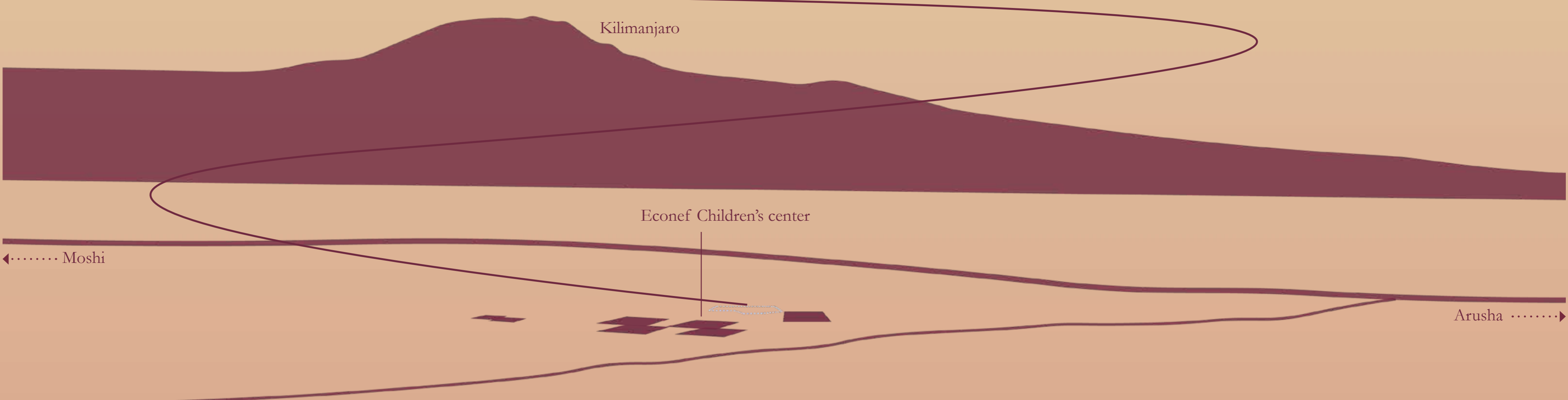
Mika Uhrdin
Klara Edmark

Självständigt arbete, 30 hp
Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU
Uppsala, 2025

MULTIFUNKTIONELL UTEMILJÖ PÅ DEN TANZANISKA LANDSBYGDEN

Ett gestaltningförslag för en utemiljö för lek och lärande vid Econef Children's Center, Tanzania

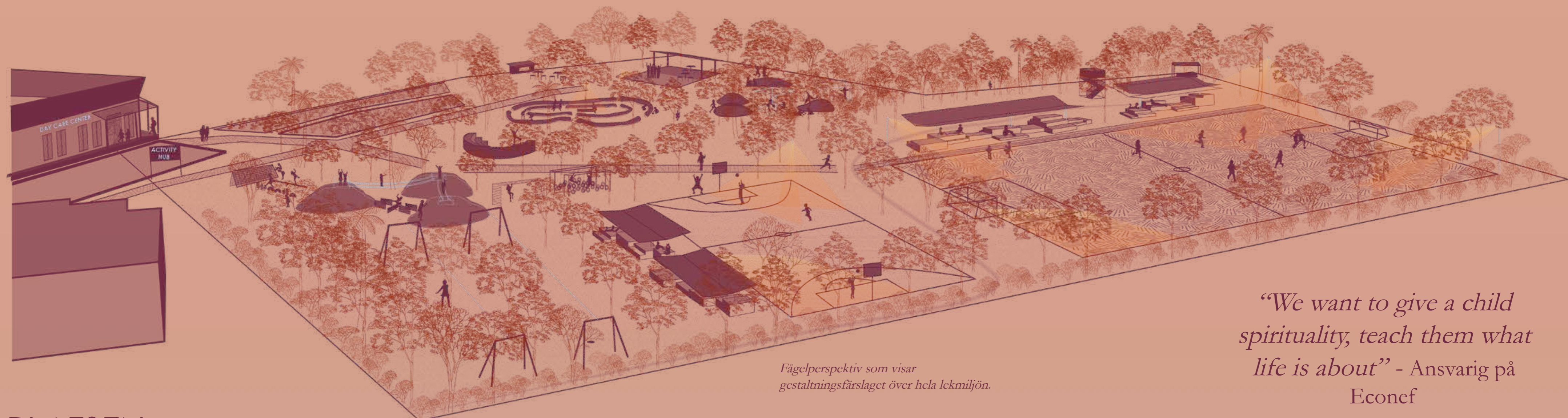
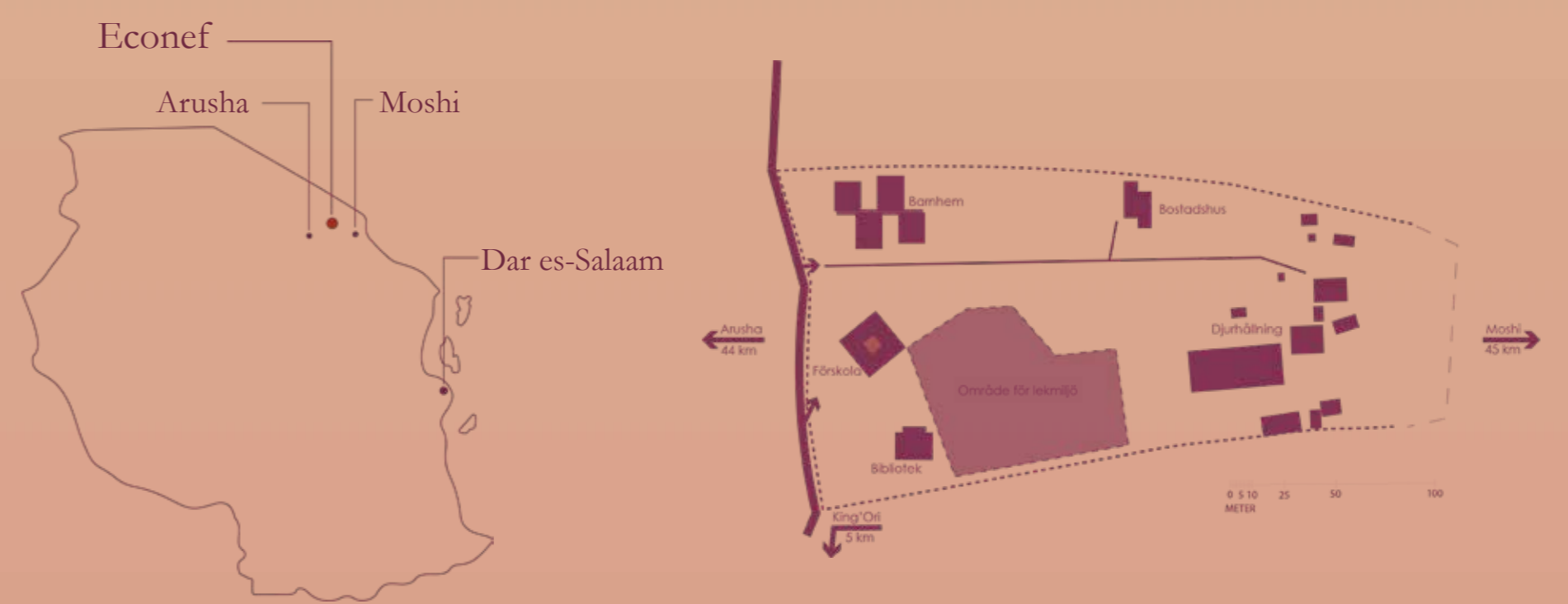
INTRODUKTION

På landsbygden i den lilla byn Mikuuni, mitt emellan Kilimanjaro och Mount Meru, ligger Econef Children's Center. Den lite större närliggande byn heter Kingori och ligger ca 5 kilometer bort. Byarna hör till Meru distriktet som i sin tur ligger i Arusharegionen. Arusha är en av Tanzanias större städer och totalt i hela regionen bor drygt 2 miljoner människor.

Econef är en oberoende icke-statlig (NGO) organisation som syftar till att förbättra levnadsstandarden för föräldralösa barn i Arusharegionen i Tanzania. Econef Children's Center drivs sedan 2009 av Caroline Nicholas, då det hela startade i hennes hem.

Stiftelsen Econef Sverige skapades 2011 med målet att bygga ett nytt hållbart barnhem tillsammans med Econef Tanzania. Tanken är att barnhemmet ska vara helt självförsörjande, byggnaderna är därför utformade på ett hållbart, underhållsfritt och anpassningsbart sätt, med exempelvis regnvattensystem och egen biogas. Efterhand har också ett arbete med en förskola startats på samma plats, som i dagsläget är under utveckling. 2024/2025 återstår ett bibliotek och lekmiljöer utomhus att färdigställas.

Förslaget *FROM THE GRASSROOTS* ämnar svara på frågan; Hur kan en utemiljö vid barncentret Econef i Arusha regionen utformas för att sörja för platsens förmåga att tillhandahålla en rik miljö för lek och lärande?

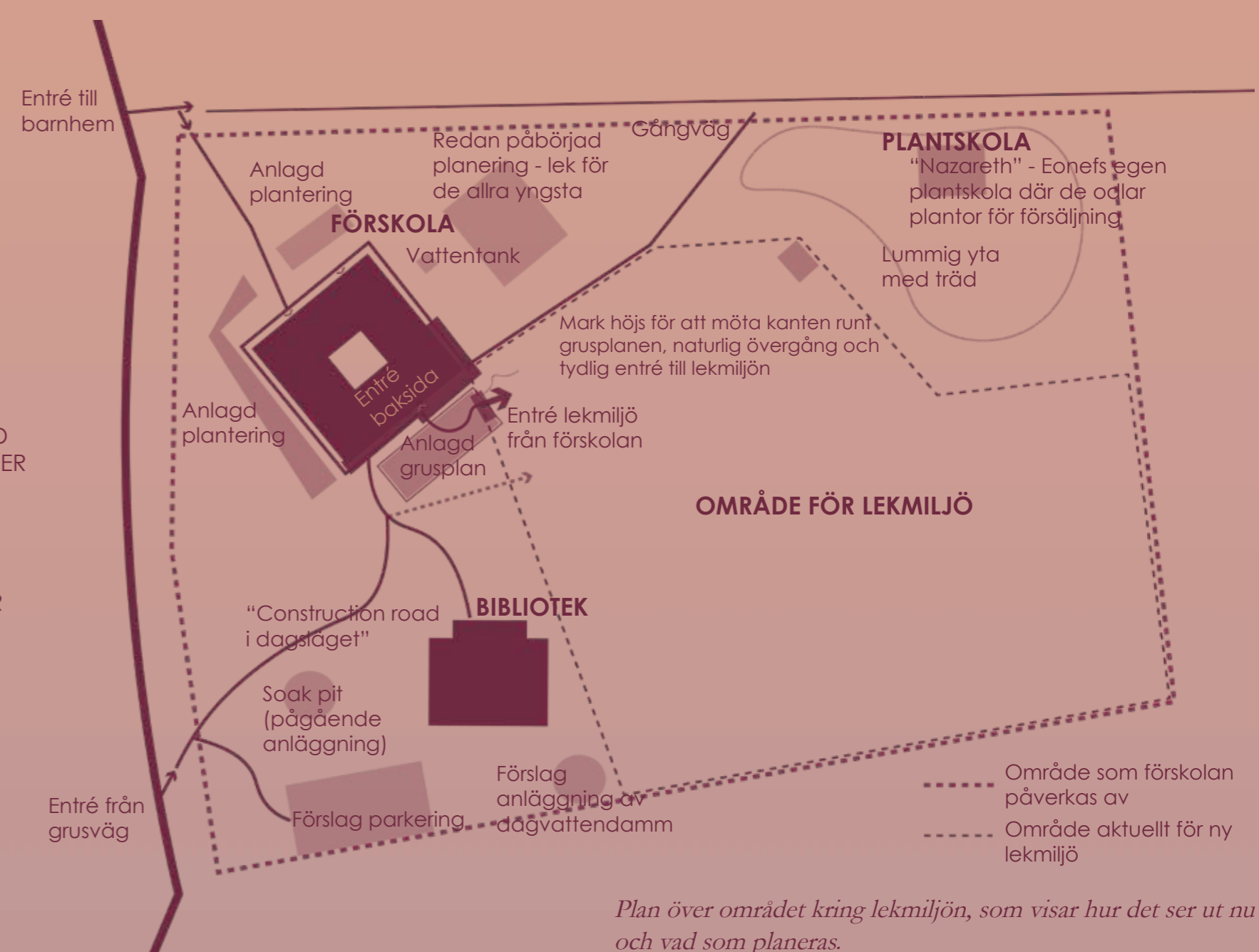
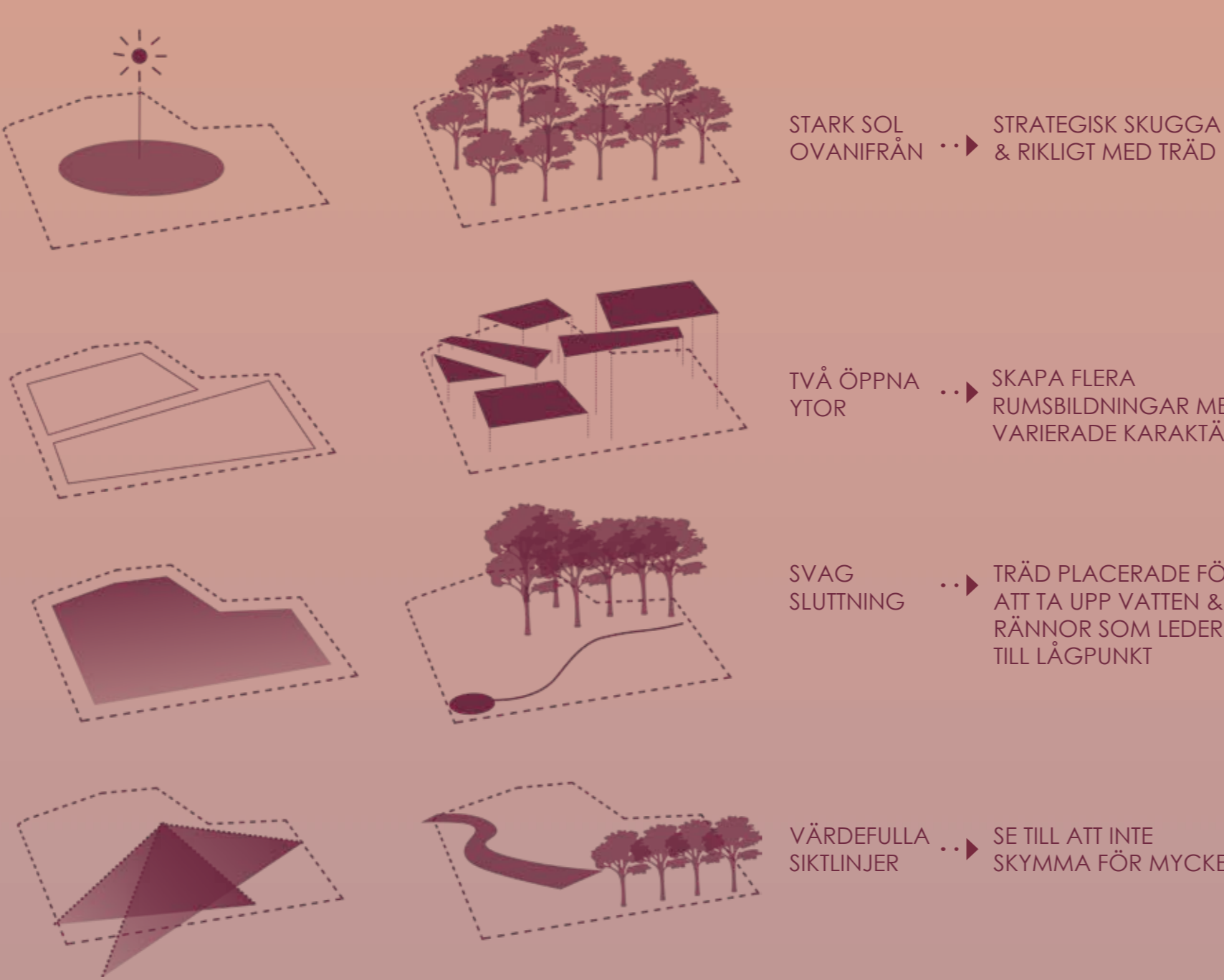
PLATSEN

ANALYS

I dagsläget består platsen av odling av maize samt en del högt gräs och inhemska buskar som kor och getter betar av ibland. Växtligheten har en ojämn och frissig textur och struktur och den grovt sandiga rödbruna jorden är synlig mellan växterna. Marken är ojämn och sluttar ca 7% nedåt från husen, i riktning mot nordväst. Den upplevs som lätt sluttande och relativt jämn nedåt. Precis som känslan man får på platsen är det också ett faktum att man befinner sig på en höjd och har utsikt mot en dal. Vid klart väder syns Kilimanjaro i fjärran.

Ljud som hörs på platsen kommer mestadels från djur, exempelvis; kor, åsnor, höns, getter, cickador och fåglar. Man kan även höra avlägsna röster och fordon från dalgången. Det lantliga läget är påtagligt och distinkt då gården också är omringad av naturlig växtlighet.

En rad med träd, alla ca 10-12 m höga, delar av en del av fältet som därmed upplevs vara som två öppna rum. Raden består av tre rejälare träd med några klenare emellan. Utöver trädraden upplevs hela ytan som öppen med träd, buskar, staket, en gångväg och ett hus som avgränsar. Naturlig ingång och utgång till platsen är i nuläget vid förskolebyggnaden. Alla gångvägar runt ytan, och över hela Econef, är lagda med rödtonad sten och betong.

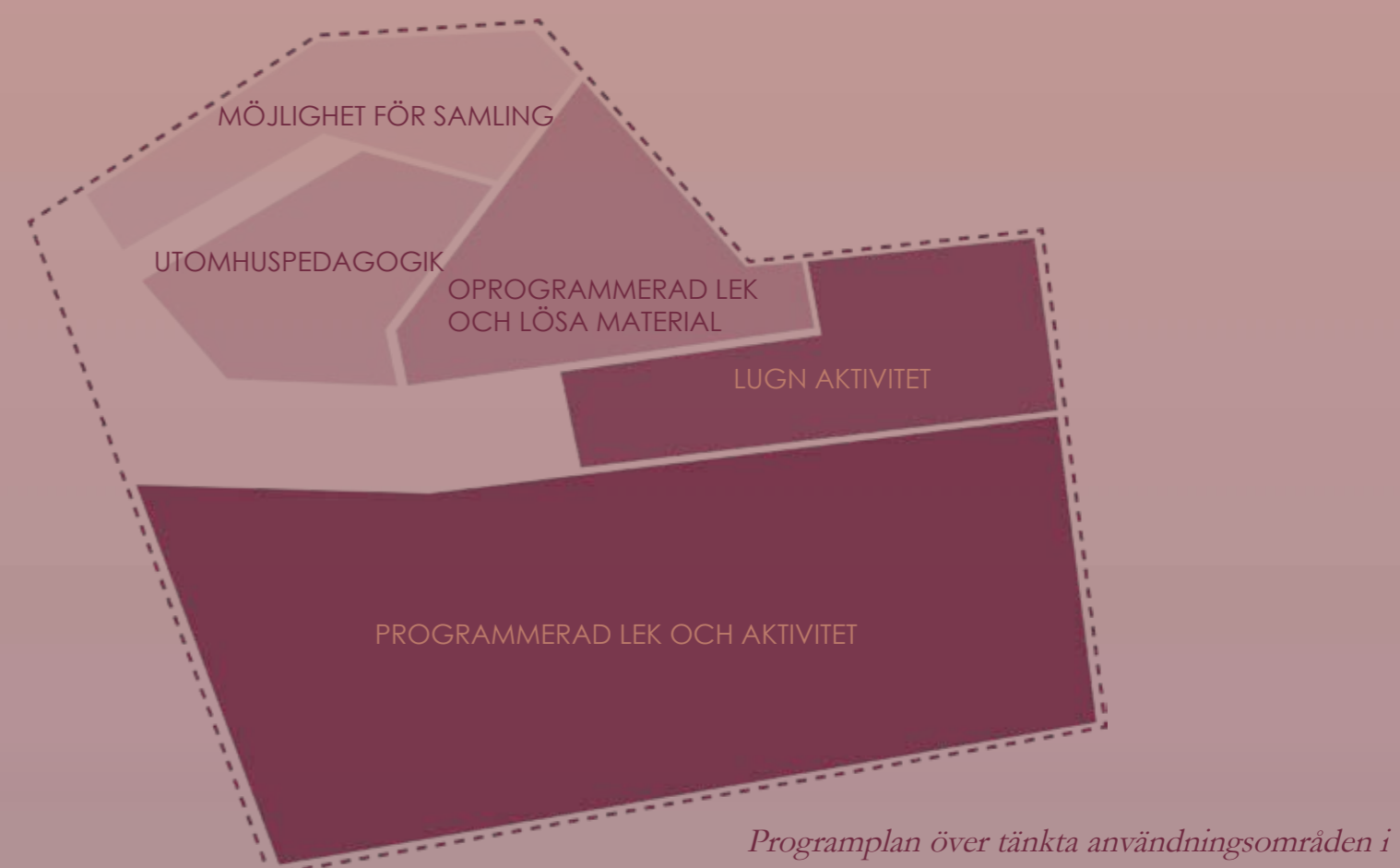
Plan över området kring lekmiljön, som visar hur det ser ut nu och vad som planeras.

HUVUDSAKLIGT GESTALTNINGSDILEMMA

Utifrån de undersökningar vi genomfört; intervjuer, workshops, studieresor, analyser och inventering av platsen, kom vi fram till några huvudsakliga gestaltungsaspekter förslaget behöver förhålla sig till. Alla punkter relaterar till hållbarhet med fokus på (1) miljömässig hållbarhet, (2) social hållbarhet och (3) ekonomisk hållbarhet. Punkterna utgår från de grundläggande behov och förutsättningar vi identifierat.

- En enkel och resurssnål gestaltning.
- Raka linjer snarare än organiska, då det är resurssnålare och enklare att tillämpa.
- Mycket skugga är en primär aspekt för att lekmiljön ska kunna nyttjas.
- Möjligheter för sport, då det är viktigt för brukarna.
- Miljön ska vara en resursbild och kunna nyttjas av människorna i byn.
- Ett cirkulärt tänk, förslaget ska innebära att restprodukter kan användas.
- Utformningen ska vara flexibel över tid och kunna fylla olika funktioner.

Det huvudsakliga gestaltungs-dilemmat kan utifrån detta beskrivas som: *hur kan man skapa en resurssnål och enkel gestaltning, med särskilt fokus på möjligheter för skugga och sport, som ska kunna anpassas över tid och verka som förebild för närliggande byar?*

Programplan över tänkta användningsområden i gestaltningen.

FÖRSLAG - FROM THE GRASSROOTS

ÖVERGRIPANDE MÅL

- **Långsiktig hållbarhet**
- **Multifunktionell gestaltning**
- **Användarpåverkan**
- **Inspirerande och utvecklande för rörelse**

Långsiktig hållbarhet

En viktig del av det hållbara perspektivet är vattenhanteringen på platsen. Inspiration tas från hur vattnet redan hanteras på gården, både ur aspekten att ta tillvara och hur det kan ledas bort där det behövs. En annan viktig del är att ta tillvara på de resurser som redan finns, eller som finns i närheten. De material som ingår i gestaltningen är resilienta så att de kan bestå i lång tid framöver. Samtidigt är platsen lättskött, för att både spara på resurser och säkerställa att de värden som skapats inte hänvisas till skötsel.

Multifunktionell gestaltning

Med flexibla ytor kan flera olika nödvändiga ändamål tillgodoseas, som exempelvis för olika sporter, folksamlingar och väderförhållanden. Miljöerna är anpassningsbara och kan omvandlas för eventuell framtida förändring hos Econef.

Användarpåverkan

Genom olika dialoger har brukarnas åsikter och önsningar kunnat analyseras, och spelar en stor roll i gestaltningen. Delar som behagliga platser i skugga och ytor för olika sporter är exempel på sådana önsningar.

Rörelsefrämjande/utvecklande

En variation av utmanande element får barnen möjlighet att utvecklas fysiskt och kognitivt. Med ytor för oprogrammerad och programmerad lek kan även de tänkande och fantasifulle delarna av lek spöras hos barnen.

VISION

En plats där barn får leka, springa, hoppa, klättra, lära och vila. En plats där tonåringar vill hänga och en plats där vuxna kan mötas. Det är en ny sorts plats för området som i framtiden ska verka som förebild ur olika aspekter och ge barn möjlighet till oberoende lek.

- **Rörelsefrämjande lek!**
- **Strategisk skugga!**
- **Rumsligt behag!**
- **En förebild för byn!**
- **Inkludering och omsorg!**
- **Återbruka lokalt!**
- **Integrera med landskapet!**
- **Skapa utifrån det enkla!**

“All schools have to teach children sports, from the grassroots. And we have to share a lot of things with the children, especially when they are young. So that it sticks in their brain” - Ansvarig på Econef

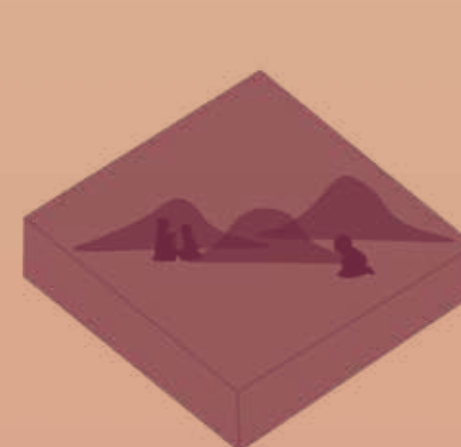
KONCEPT

En enkel gestaltning där aktivitetsytor och skuggiga platser att hänga på får stort utrymme. På grund av höga temperaturer och stark sol är skugga centralt i förslaget och strategiskt uttänkt. Med hjälp av skuggor uppenbaras de sammanhängande strukturer som förenar platsen. Skuggorna skapar också mönster och ger liv åt platsen med hjälp av kontraster.

Med hjälp av beprövade lösningar och principer tas vatten tillvara på platsen, som sedan kan ge liv åt träd, buskar och odlingar. För lek och rörelse kombineras programmerade och oprogrammerade ytor, samt öppna större ytor och mindre rumsligheter. Båda dessa samspel kan främja fantasin och leda till spännande lek.

Gestaltningens uttryck speglar närliggande byggnader och det finns ett tydligt samband dem emellan. Uppskattningen av naturen är utmärkande och alla föremål är skapade utifrån det enkla och naturliga, som på så sätt skapar en harmoni mellan människa och natur. Även element inspirerade av barnens idéer genomsyrar gestaltningen, vilket möjliggör en känsla av ägandeskap över platsen.

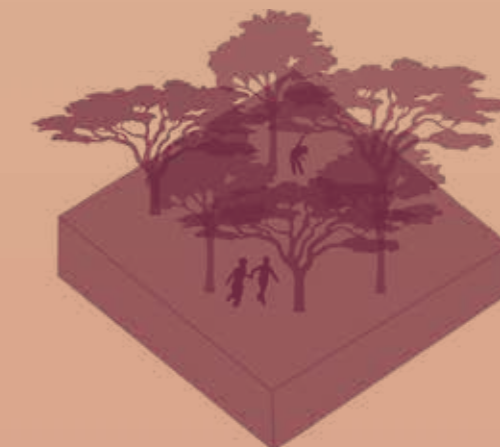
DESIGNPRINCIPER

SPÄNNANDE TOPOGRAFI OCH OPROGRAMMERADE PLATSER

STORA TRÄD FÖR PLATSER I SKUGGA

VÄXTER SOM SKAPAR OLIKA RUMSLIGHETER

MULTIFUNKTIONELLA MODULER

VILKA SKA ANVÄNDA YTAN?

Förskolebarn 3-6 år

Äldre barn 7-12 år

Ungdomar 13-19 år

Föräldrar

Lärare och pedagoger

Ca 30 barn kommer gå i daglig verksamhet på Econef's förskola och använda platsen frekvent. Ytan kommer även användas av fler barn och ungdomar i byn som en utemiljö att besöka eller av andra förskolor och skolor som kommer på besök och "lånar" den för att träna på olika sporter. Eftersom ytan också ska fungera för helt andra ändamål, som bröllop och tillställningar, är det viktigt att det finns öppna ytor och flyttbara möbler och moduler vilket skapar förutsättning för att delar av lekumiljön kan göras om tillfälligt och få nya användningsområden.

“The living standard is very low in this community [...] So when we introduce this new playground we want it to be a lot of interaction here, from different schools, and in different ages. Because we will have a good playground and they can come here too” - Ansvarig på Econef

Perspektiv med utblick från mitten av lekumiljön, ner mot den stora planen med Kilimanjaro i bakgrunden. De multifunktionella modulerna kan både vara en lugn plats att sitta på under taket, hänga vid och titta på sport som pågår eller lekas på klätterväggen.

ILLUSTRATIONSPLAN

“For us it is good to have sport pitches where our children can run, play football, throw spear. They can play all these kind of sports from the grassroots, from kindergarden age. So in the future we can have people who are genius in different sports” - Ansvarig på Econef

“A school in Karatu have a small garden where children can go and learn how to plant things, different cultivation ideas etcetera. That’s a thing that could make us unique. Because all the other day care centers around here don’t have as much space as we do. So we must use it to our advantage.” - Ansvarig på Econef

GESTALTNINGENS UPPBYGGNAD

Breda öppna ytor

När det gäller sport var det inte bara barnen som uttryckte sin angelägenhet. Efter dialog med ansvariga på Econef och från observationer fick vi en förståelse för behovet av programmerad och uppstyrd lek. Platser där man kan spela flera olika sporter och även hålla större samlingar på, på både gräs, hård yta och naturligt underlag uppfattas som eftertraktat i området kring Econef. Därför ges stora utrymmen för detta, och tanken är att barn och ungdomar i alla åldrar ska kunna ha nytta av dem. En gräsplan är ett särskilt önskemål från Econef.

Topografi

I övriga områden av ytan främjas mer spontan lek. Med mindre rumsligheter, intressant kupering och rikligt med vegetation kan friare och mer skapande aktiviteter också uppstå. För att utforma kullar och höjder nyttjas schaktad jord, som blir över från exempelvis anläggning av de multifunktionella planerna. En varierad topografi bäddar för en varierad lek och bryter upp stora ytor till små rumsligheter i barns skala, där lek kan spira. Ett exempel på hur detta tar sig uttryck i gestaltningen är hinderbanan som slingrar sig längs en sluttning mellan höga trädkronor och kullar.

Lösa material och gröna leklandskap

För att skapa förutsättning för en lek miljö som är både trivsamt och intressant samtidigt som den är funktionell och möter olika behov krävs en stor andel vegetation. För Econef är det i första hand en fråga om att skapa skugga över platsen för att den i ett nästa steg ska vara möjlig att leka på. Vegetation innebär också utrymme för att utforska och ger upphov till sinnesupplevelser.

Lösa material såsom blad, kvistar, stenar och frön bidrar med en fri fantasiskapande lek. I gestaltningen finns också lösa föremål som är tillverkade i naturmaterial som rep, plankor eller stubbar, rör, nät och andra former av flyttbara lekredskap.

Rum för samling

Efter observationer kan det konstateras att det för Econef är nödvändigt med tillgång till ytor att samlas på. Detta tas i beaktning i utformningen, som skapar ett samspel mellan lek, aktivitet och genomtänkta rumsligheter för samling i större grupper. Platser för dessa ändamål är till exempel mini-amfi och scenen, utöver att det finns flera oprogrammerade ytor med träd som ger taksugga.

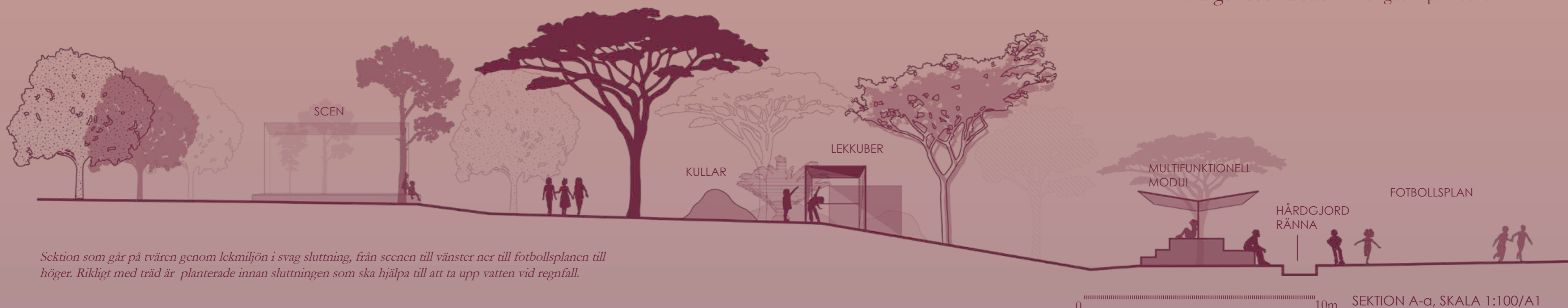
Pedagogik

Utöver lek inkomponeras möjligheter till pedagogik i lekmiljön. En odlingsplats anpassad efter barnens förutsättningar kan hjälpa barnen att utveckla både självförtroende och intresse inom odling. Detta är något personalen på Econef framfört att de skulle uppskatta och de vill också i framtiden kunna ta dit skolor i närheten på besök för workshops. Skolgårdar med odling kan ha en positiv inverkan när det gäller bland annat, gemenskapen i området, utvecklad samarbetsförmåga och en bredare interaktion med vuxna.

I anslutning till odlingen kan exempelvis det utomhuskök med lösa material, som framkom i workshops med barnen, passa in. Eftersom Econef är intresserade av självförsörjning och odling passar detta även in i deras vision för organisationen i stort.

“I think there should be more shade. It’s too sunny right now” - Ungdom på Econef

“I would like something that strengthens the body. For example, to become good at football would make it possible to play in other places and get even better” - Ungdom på Econef

SEKTION som går på tvären genom lekmiljön i svag sluttning, från scenen till vänster ner till fotbollsplanen till höger. Rikligt med träd är planterade innan sluttningen som ska hjälpa till att ta upp vatten vid regnfall.

DETALJER

JORD, VÄXTER OCH MATERIAL

Jorden på platsen är av vulkanisk jord, med en storkornig sandig karaktär. Jorden är lös, vilket skapar sprickor och gör att drivor av jord sköljs iväg vid större regn. Bredvid Econef's tomt går ett 2 m djupt och 2 m brett dike, som kallas Korongo. Det har uppstått vid regn som sköljt med sig stora massor jord och skapat en stor fåra. För att stabilisera jorden och minska risken för erosion kan man exempelvis plantera träd eller kompaktera.

För att kompaktera marken vid markbearbetning vid Econef har man tidigare använt följande metod: Det översta lagret jord, ca 15-30 cm, tas av och ersätts med mer kompakt lerjord. Därefter kompakteras jorden en gång, och sedan läggs ett nytt lager jord på och kompakteras ytterligare en gång. Vi föreslår att liknande metod används där det behövs; (1) vid sportplanerna, (2) där de hårda elementen är, samt (3) där den hårdgjorda gången går.

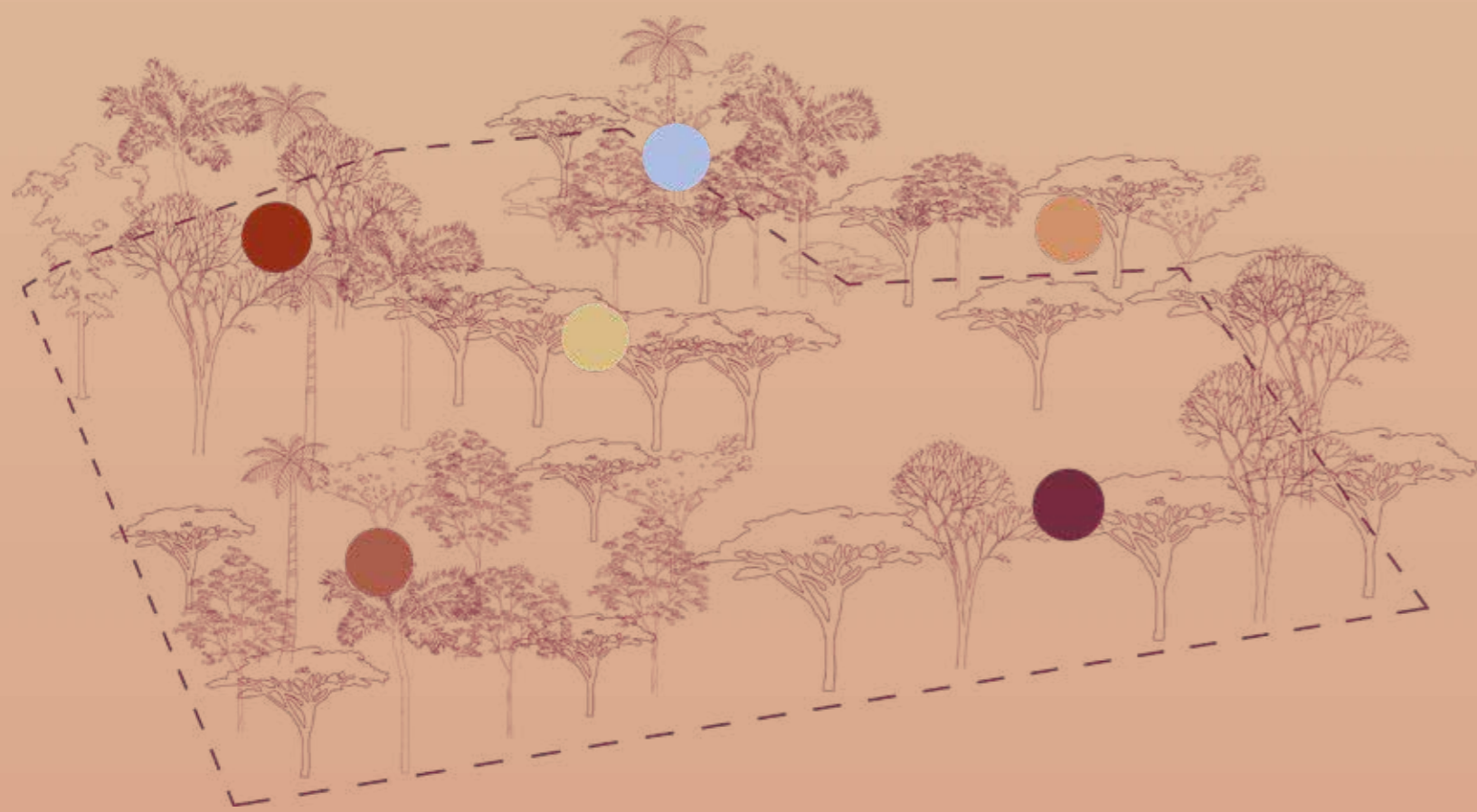
Den primära aspekten som beaktats i valen av träd är att uppnå skugga på platsen och att sänka temperaturen. Tidigare i Econef's uppbyggnad har man arbetat med temat ätbart, då det ger något tillbaka relativt snabbt, och de såg ett behov av frukt som resurs på barnhemmet. De boende på Econef uttrycker att de har en hel del fruktträd nu och att det därför inte behöver vara prioritet på lekmiljön.

Träden på platsen föreslås därför ha någon eller flera av dessa egenskaper; (1) ha tät och stor krona som ger skugga (2) vara snabbväxande (3) vara estetiskt tilltalande (exempelvis fina blommor). När det gäller distribution föreslås att minst 70% har en skugggivande karaktär.

Allt material som används finns lokalt. I och med att frakten blir kort och att arbetare från trakten kan tekniken ger detta arbetstillfällen till samhället och blir budgetvänligt. Detta är även en princip som de gått efter i tidigare skeden när huvudbyggnaderna byggts.

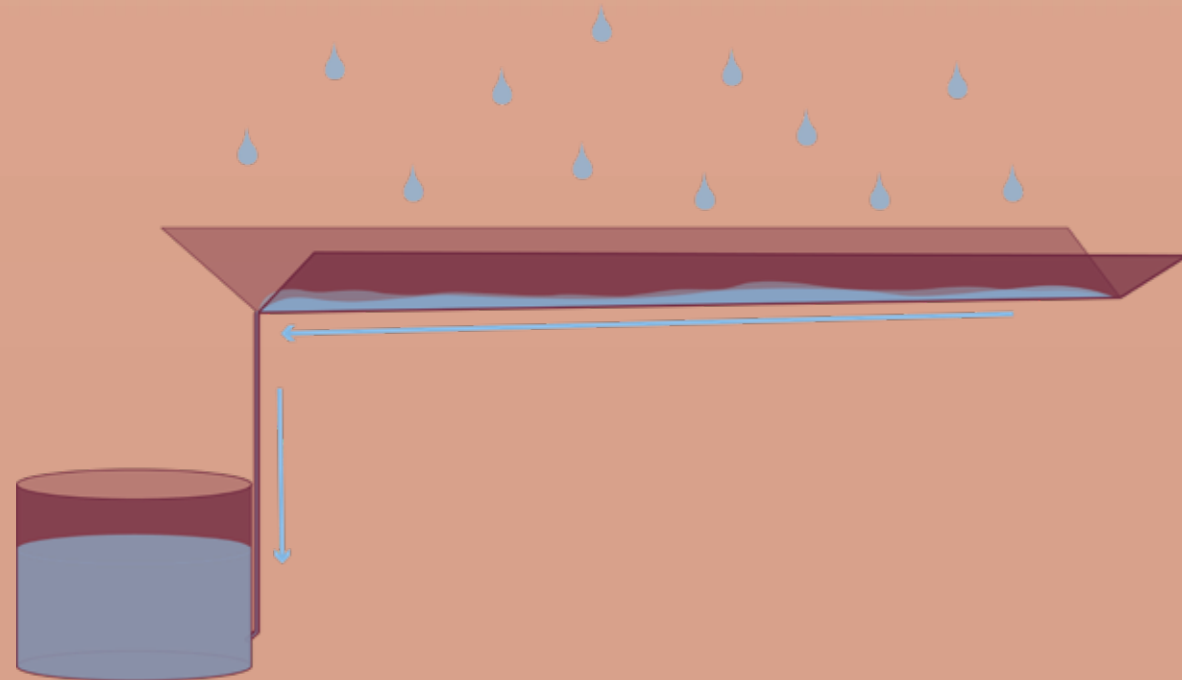
Betong, rödmålad stål och tegel står för de hårdgjorda byggnationerna och samspelar med övriga arkitektoniska uttryck på Econef. Där trä används är de 30 centimeterna närmast marken utbytt mot ett oorganiskt material för att minimera eremitrisken för träet. Återvunnet material används exempelvis som balansgång. Gummidäck är ett exempel på material de redan har och kan återanvända, dock vill vi inte rekommendera gummi som material på grund av risken att det släpper giftiga ämnen. Huvudgångstråken genom lekmiljön är lagd med stenplattor, som både underlättar för exempelvis rullstol och ger bättre framkomlighet vid regnperioder.

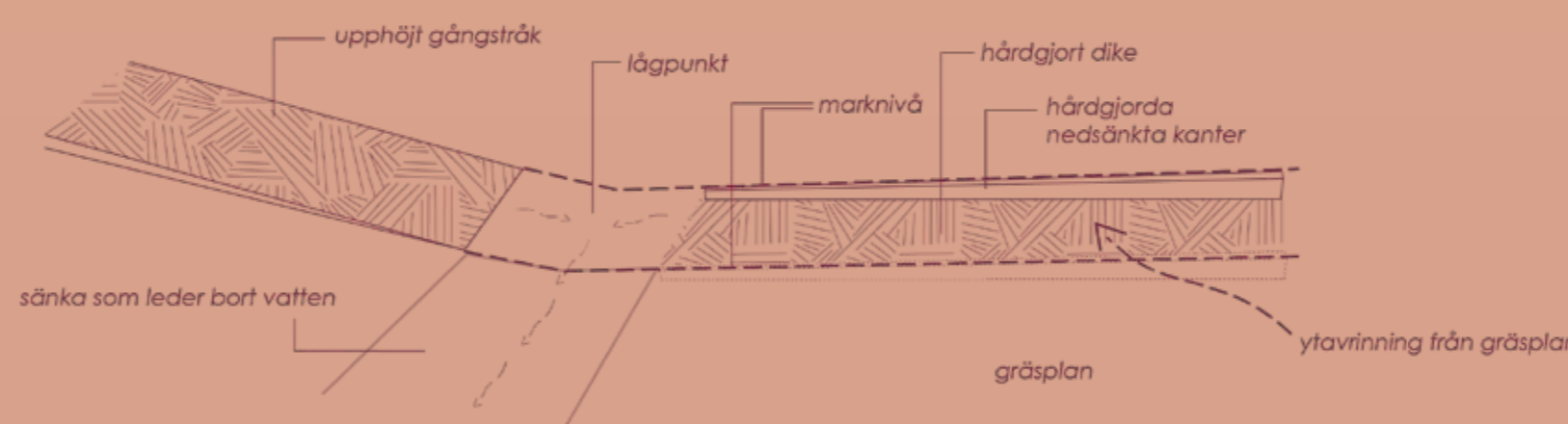
- HÖGA TRÄD FÖR ATT INTE SKYMMA SIKT
- TRÄD SOM SKAPAR INTIMA RUM, TRÄD I BARNNS SKALA, TRÄD MED BREDA KRONOR FÖR SKUGGA
- TRÄD I OLIKA SKALOR OCH MED VARIERANDE UTTRYCK
- TRÄD MED BREDA KRONOR SOM KAN GE SKUGGA PÅ GÅNGSTRÅK
- HÖGA TRÄD MED TAKKARAKTÄR PÅ KRONAN
- TRÄD MED SÄRSKILT FOKUS PÅ TAKBILDNING

“Because this is a playground, people are going to play football, play netball, they are going to need shade, it’s a basic prerequisite” - Ansvarig på Econef

VATTENHANTERING

För att resurshålla med det dyrbara regnvattnet så mycket som möjligt utformas taken i gestaltungs-förslaget för att fungera som trattar. Regnvattnet rinner längs taken och förs ner i vattentankar. Samma takprincip används redan på alla hus på gården och vattnet de sparar där står för nästintill all vattenanvändning på gården.

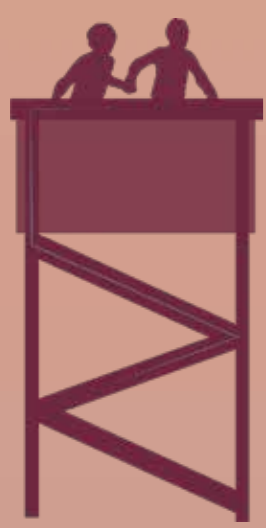

“As you can see here now, we are harvesting rain water. And we want to show the community people, that they also can harvest rain water” - Ansvarig på Econef

Mellan de multifunktionella planerna står ett antal träd placerade som ska hjälpa till att ta upp dagvattnet. Vid kraftiga regnfall leds det vidare i sänkan mot den lägsta lägpunkten.

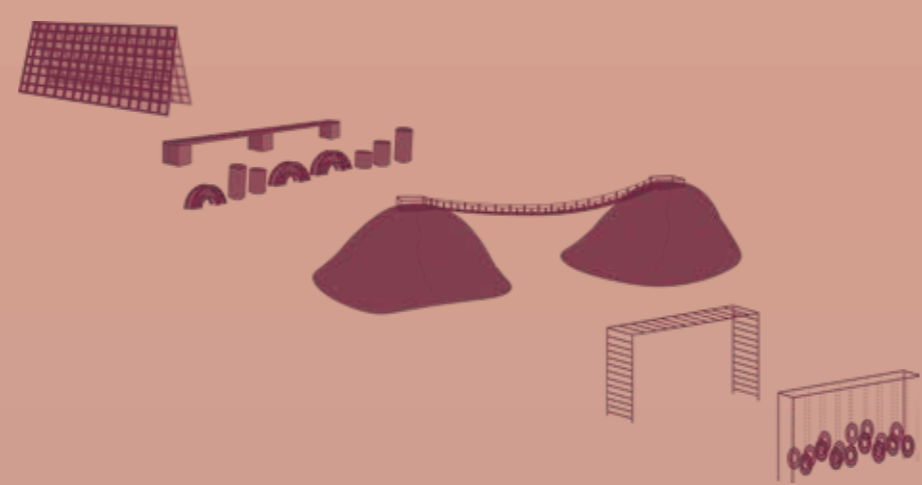
DESIGNELEMENT

UTKIKSTORNET för att komma upp på en spännande höjd och få utsikt mot Kilimanjaro

LEK-KUBEN inspirerad av barnens skapande från workshop - leka i, runt och klättra på

HINDERBANAN erbjuder aktiv och rörelsefrämjande lek på olika nivåer och för alla åldrar

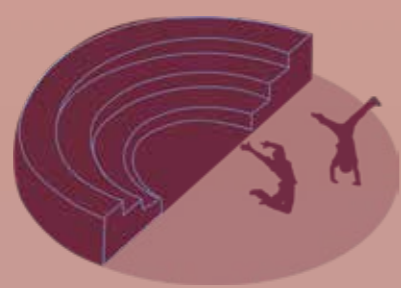

SCENEN blir en plats att samlas kring och kan användas för barns lek, uppträdanden eller andra sociala sammankomster

“It has to be multipurpose, so children and their parents can come during holidays when schools are closed. And maybe it could also be used as a wedding venue, things like that” - Ansvarig på Econef

LUGNA HAMMOCKEN är placerad strategiskt på en avskild lugn plats för ro och vila

MINI-AMFIN där många kan sitta tillsammans eller användas för allt från dans och lek till utomhuslektioner eller samlingar

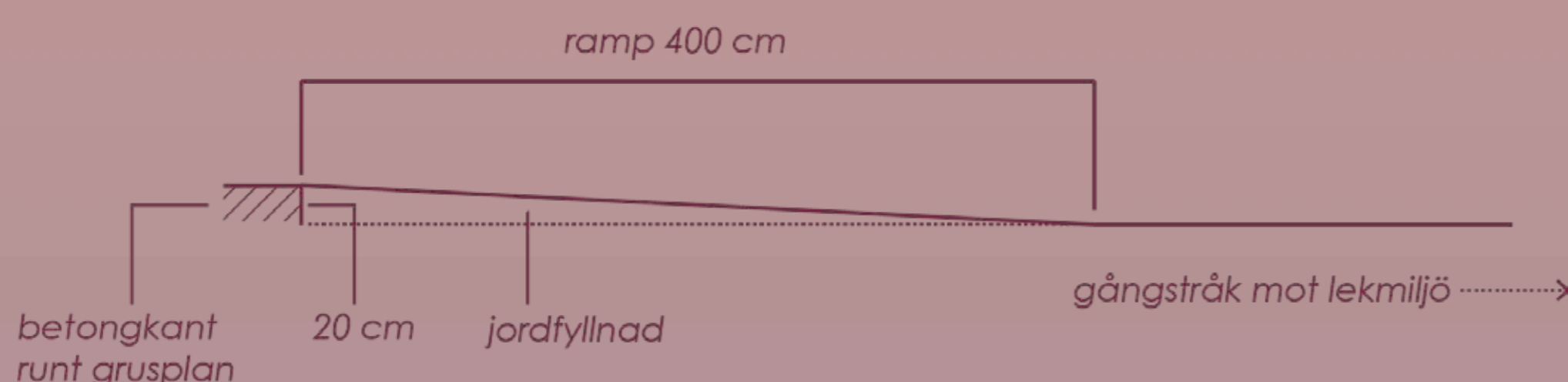
DET FÖRSTORADE UTEKÖKET inspirerat av barnens idéer från workshops, där olika köksredskap blir till kreativa inslag att sitta i, klättra på och leka med, i naturen

ENTRÉ

Den upphöjda gångvägen från lekmiljön möter grusplanens betongkant och blir en naturlig in- och utgång till ytan, i nära anslutning till en av förskolans entréer.

“A place to sit, maybe I have my book with me and sit there in peace.” - Ungdom på Econef

Detaljbild visar hur gångvägens ramp möter grusplanens kant vid förskolan.

Sektion från biblioteket längst till vänster, snett upp över lekmiljön mot scenen längst till höger. Kullarna kommer upp i trädkronornas höjd med utblick mot omgivningarna. Odlingen har ett stort träd placerat i mitten för att ge en täckande skugga över ytan när man ska vistas under en längre tid. I bakgrunden skymtas förskolan och entrén med den lilla terrassen utanför.

“We want Econef to be a rolemodel for this community [...]Our main vision is to share what we are doing with our surrounding community. So that they can learn from us practically and philosophically. In the future we are planning to have workshops where we give them knowledge how to keep cows, chicken, pigs and we also have biogas, which plays a big role because it helps us maintain our environment. And we have got a lot of trees” - Ansvarig på Econef

Förslag på hur lekmiljön kan byggas upp i tre steg, allteftersom finansiering för projektet frambringas.

Perspektiv visar vyn ut mot lekmiljön om man kommer från förskolebyggnaden. Höga träd och breda kronor ger skugga över stråket, som kantas av frodiga planteringar till vänster. I bakgrunden skymtas barnens odlingsmiljö och ett stenkast bakom den syns det kulliga leklandskapet med tät vegetation.

STORYLINE

En berättelse om genomförandet av fältstudier och deltagandeprocesser som ledde fram till förslaget

PERSONERNA PÅ ECONEF

Caroline är grundaren och ägaren av organisationen Econef Tanzania. Sedan 2007 har Caroline omhändertagit och värdat flertal barn genom organisationen, som tidigare varit illa i sin familjemiljö. Caroline är nu i 70-årsåldern, med mycket kvar att ge.

Kevin är Carolines äldsta barn och har efter universitetsstudier börjat arbeta på Econef. Han tänker också mycket på Econefs framtid och har stora visioner, i dagsläget går arbetet främst ut på att se till att djurhållning, odling och försäljning av mjölk och ägg fungerar som det ska.

Ungdomarna på Econef är tre äldre tjejer som varit hos Econef sedan de var små, och bor fortfarande kvar på gården. Vid vårt besök är de mellan 17 och 19 år. Under tiden de inte går i skolan jobbar alla tre på gården, de har hand om djuren, vattnar och planterar träd, samt hjälper till med barnen och matlagning.

Barnen på Econef är i åldrarna 6-14 år. Två av barnen har dagar som skiljer sig lite från de andras. För den yngsta, som är 6 år, är skoldagen slut redan vid lunchen. Då är det dags att gå hem för att vila, äta och umgås med en 14-åring som också är hemma under dagarna. 14-åringen går inte i skolan alls då hon har en intellektuell funktionsvariation.

Kvinnan som lagar nästintill all mat, städar, och tvättar kallas *Mama*. Hon bor på Econef och tillbringar hela dagarna med att ta hand om hushållet.

Utöver ovanstående nyckelpersoner anställs också ett antal *gårdsarbetare* vid behov. De kan utföra varierande sysslor, såsom djurhållning, byggarbeten och skördning.

Econef har sin egen plantskola som de kallar "Nazareth", där vi involverade oss i omplantering av växter. Visionen med Nazareth är att kunna sälja vidare växter till närliggande byar och starta workshops där fler kan lära sig om plantskolor.

För inmätningar och analys vid lekmiöljytan används ett långt måttband, en vattenslang för inmätning av höjder och skissunderlag.

Förmiddagarna spenderades ofta med skisspapper ute på fältet, innan det sedan blev för varmt att vara på den solexponerade ytan runt lunchtid.

Illustrationer av personerna på Econef.

VI LÄR KÄNNA PLATSEN

När vi anländer till Tanzania känner vi oss väl omhändertagna direkt. Längs vägen till Econef passerar vi flera små byar som ger en känsla av liv och rörelse mellan små skjul och grusvägar. Landskapet är öppet och den rödtonade jorden lysas upp av solen som står rakt ovanför oss. Vid den lilla byn Kingori svänger vi av på en stenig grusväg som tar oss cirka fem kilometer längre ut på den tanzaniska landsbygden. Väl framme på Econef installeras vi i vårt "Baobab house" och på en gång har vi landat mitt i Econefs vardag och vår nya tillvaro.

Till en början känner vi oss en aning förvirrade över vad vår roll skulle komma att bli under våra tre veckor. Den första tiden handlar främst om att lära känna miljön och inte minst personerna som bor på Econef. Ett sätt för oss att göra detta är att involvera oss i barnens vardag, på så vis närmar vi oss Econef på ett annat sätt än det separata arbete vi gör på platsen där lekmiöljön ska planeras.

Med måttband, pennor, papper, skissblock och linjal börjar vi grovt studera platsen för lekmiöljön. Skissande och fotograferande parallellt med anteckningar, mätande och räknande blir våra första konkreta steg i processen. I takt med inmättningsarbetet börjar vi så småningom även hålla våra planerade workshops med barnen och intervjuer med personalen, följt av ett antal studieresor för att undersöka den lokala kontexten.

Barnen hämtar sitt vatten från en tank på gården varje eftermiddag.

BARNENS VARDAG	
05:00 - 06:00	Morgongympa och göra sig iordning
06:00 - 07:00	Frukost och bege sig till skolan
07:00 - 08:00	Förberedelser på skolan
08:00 - 12:00	Lektioner
12:00 - 13:00	Lunch
13:00 - 15:00	Lektioner
15:00 - 15:30	Städa på skolan och gå hem
15:30 - 16:00	En andra lunch
16:00 - 17:30	Extralektion
17:30 - 19:00	Hämta vatten och fri lek
19:00 - 20:00	Middag och sång/bönsund
20:00 - 21:00	Läggdags

VARDAGEN PÅ ECONEF

På Econef barnhem vaknar alla samtidigt på morgonen, klockan 5 går larmet och dagen påbörjas. Barnen börjar med 20 minuters morgongympa, som följs av vanliga morgonbestyr och frukost. Skolan börjar klockan 8, men barnen är där redan en timme innan för att ställa iordning bänkar och delta i den obligatoriska morgonparad där bland annat nationalsången sjungs och skoluniformen granskas.

Förmiddagen består av lektioner och några kortare raster, vid 12 är det lunchrast och alla barn springer ut och leker i väntan på att maten ska serveras. När maten är redo får alla en varsin tallrik med en stor portion, ofta Ugali, som är en gröt gjord på majs eller hirs, och böner. Efter någon timme slår en av eleverna på en trumma som sitter i ett av träden på gården, det är dags för andra halvan av skoldagen.

När skoldagen är slut beger sig barnen hemåt och går den 10 minuters promenad längs grusvägen som leder hem till Econef. Det första barnen gör hemma är att byta om till hemmaklädsel, skoluniformerna får inte användas och smutas ner i onödan. Sedan är det dags för dagens andra lunch.

Dagens andra lunch är viktig för att barnen ska ha energi inför dagens andra skola. Mellan 4 och halv 6 håller en av de äldre tjejerna en matte- eller engelska-lektion med barnen. Efter det är det dags att förbereda inför kvällens bestyr. Barnen har i uppgift att hämta vatten med hjälp av hinkar från en av tankarna på gården. Vattnet ska räcka till deras kvällsdusch och toalettbesök under kvällen och natten. Det finns vatten även i huset men denna procedur är ett sätt att lära barnen sparsamhet. Speciellt under torrperioden är detta en av försiktighetsåtgärderna.

Klockan 7 har solen gått ner för en halvtimme sedan, och det är redan kolsvart ute. Middagen serveras, och avslutas med en sångstund bestående av böner och kristna sånger. Dagen går mot sitt slut och nu återstår endast dusch och tandborstning innan alla går till sängs.

Ytans utscende i dagsläget som är aktuell för den nya lekmiölj, där kor betar och högar av skörd vilar.

Vi analyserar markstrukturen på platsen och känner på jorden, som upplevs porös.

STUDIERESOR

Under studieresorna ges möjlighet att titta på olika typer av lekmiljöer som bidrar med inspiration till den fortsatta gestaltungsprocessen. Resorna ger både en bild av hur dessa miljöer kan vara utformade på Tanzanias landsbygd, men också möjlighet att observera hur lek tar sig uttryck. Platsbesöken som främst tas med vidare i arbetet är Kao La Amanis barnhem och King'Ori Primary and Secondary School. På den förstnämnda, har de med olika typer av lokalt material och återbruk utformat flera lekelement som upplevs intressanta och som hade kunnat passa in hos Econef. De använder sig av trä och gummidäck, antingen återbrukade eller enkla att få tag på i närheten, och har nyttjat jord som schaktats till att skapa kullar och spännande topografi. I allmänhet uppfattar vi att platsen har flera element som eftertraktas av både personalen och barnen på Econef.

Observationen på King'Ori Primary and Secondary School ger inblick i en vanlig rast, som kännetecknas av ett påtagligt högt tempo. Barnen springer mycket och snabbt, lekarna är högljuda och det verkar förekomma typiska skolgårdslekar såsom fantasilekar, sporter och olika ramsor.

Skolgården på King'Ori Primary and Secondary School. Den rödtonade sanden ryker av barnens intensiva och spralliga lek med fotbollar.

Kao La Amanis lekmiljö, där återbrukade material använts för att bygga olika lekelement.

På vägen hem från en studieresa, vägen i bilden är den grusväg som leder till Econef från den närliggande byn Kingori.

INTERVJUER OCH WORKSHOPS

Intervjuer

Vi förbereder ett antal frågor som vi sedan ställer till Caroline och Kevin tillsammans. Frågorna kretsar både kring Econefs långsiktiga helhetsmål och vad de vill se på lekmiljöer.

Caroline berättar att deras främsta mål är att hjälpa utsatta barn och ge dem de förutsättningar de behöver för att lyckas i livet. De vill också vara en inspiration och ett stöd för sina grannar och de människor som bor i närliggande byar. I framtiden tänker de exempelvis att de kan bjuda in till workshops om hur man kan gå tillväga för att bli självförsörjande. Vi förstår därför att det kan komma att bli viktigt med bra mötesplatser. Vi förstår också att det finns höga ambitioner med platsen och att gestaltningen behöver hålla under lång tid.

När det gäller lekmiljön specifikt berättar Caroline att de ser att det kommer att finnas en efterfrågan på bra platser för sport. Lekmiljön hos Econef kan komma att bli en plats dit andra skolor åker för att använda aktivitetsytan. Utifrån detta förstår vi att stor vikt behöver läggas på öppna ytor avsedda för sportaktiviteter och programmerad aktiv lek. Det är också tydligt att skugga är en basal faktor som krävs för att det ska vara möjligt.

Vi håller ytterligare intervjuer med de tre ungdomarna på gården. Frågorna kretsar kring deras upplevelser av fritiden på Econef, både nu och när de var yngre. Då de alla tre vuxit upp på Econef har de en värdefull synvinkel på hur möjligheten för lek på Econef skulle kunna utvecklas.

Workshops

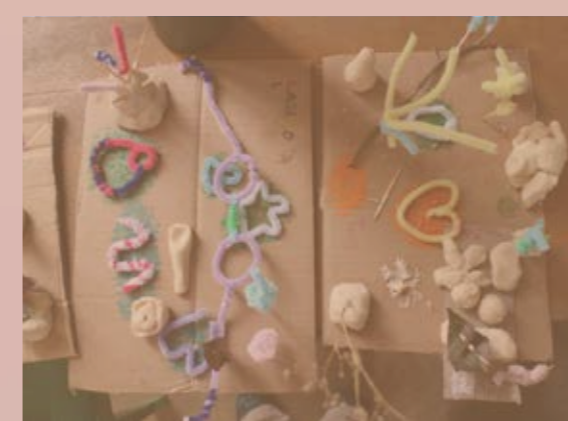
Vi håller två workshops med barnen där vi ritar, pysslar, modellerar, bygger med lego och testar att skapa formationer med strawbees. Frågorna vi utforskar kretsar kring vad de vill leka med utomhus och hur en plats de vill leka på ser ut. I workshoparna ser vi flera konkreta element, såsom; blommor, bänkar, mortlar, träd, rep, statyer, fotboll, ett kök, ett hus, en rutschkana, en gitarr och ett piano. Andra delar av workshoparna är mer abstrakta, där visar hur de leker med materialet mer än produkten. Bland annat byggs olika typer av snurror, och kuber som kan agera hus att krypa under eller trä över sitt huvud. Vi dokumenterar allt och tar bilder.

Pysslande och skapande under workshop 1.

Det var roligt att bygga kuber med strawbees som man kunde trä över sitt huvud eller krypa under.

"this place is future, it will be here for 10, 50, 100 years and for the next generations" - Vuxen

"Chairs and benches, and lights! for the evening [...] a lot of different games and sports" - Ungdom, 17 år

What is your vision for Econef in the future? What would be the end goal?

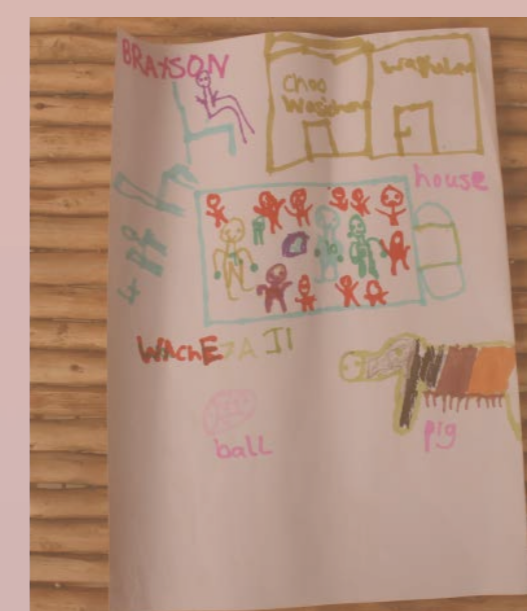
What would you personally appreciate in the new space?

"All schools have to teach children sports, from the grassroots" - Vuxen

What would you like to see in the new space? Why?

"In japan [...] they don't think 'oh I should get something from china' No, we use what we have. Regardless if it's imperfect, a stone itself can be amazing." - Vuxen

"We have a lot of resources that we can use, and it will reduce cost [...] Because if you're using local material, it is more likely that you have people from this area that know how to use the material in construction." - Vuxen

Barnens kreativa resultat av workshops, med teckningar och modeller som bidrar med idéer för element och former, tas med för vidare idéprocess.

Utvärderingar av workshops

Workshop 1 med rit- och pysselmateriel

Positivt	Negativt
Att måla och pyssla med olika formbara material ger en frihet i vad som kan göras.	Vi kan inte kommunicera direkt med barnen vilket kan orsaka missförstånd.
Upplägget är tydligt och barnen har bra förutsättningar att fokusera sitt skapande på lek utomhus.	Det kan vara svårt att tänka fritt kring vad man vill leka med, ofta påverkas man av tidigare upplevelser, vilket kan hindra fantasin.
Positivt & Negativt	
Barnen inspireras av varandra och av vad som är roligt att pyssla med, fokus skiftade därför ibland mot det istället för utomhuslek. Det kan leda till att vi inte får "svar" på den specifika frågan vi ställer, men det kan ge en annan förståelse för exempelvis hur barn vill leka.	

Workshop 2 med Lego och Strawbees

Positivt	Negativt
Det är enkelt att observera mer spontan lek och vad barnen gör när de får göra vad de vill.	När det gäller både lego och strawbees styr det vilka former och saker man kan bygga.
Det är inspirerande att se vad barnen skapar med det material som finns, exempelvis former och element som kan tas med till gestaltningen.	Det tillgängliga materialet begränsar fantasin. Legot innehåller inte massor av bilar, och även strawbees har begränsade skepnader.
Positivt & Negativt	
Alla barn fokuserade inte på att bygga något som de ville leka med ute, de fortsatte bygga mer på måfå. Vilket resulterade i att vi inte fick de svar vi var ute efter, men det kan samtidigt ge andra insikter, såsom hur barnen leker med vissa typer av material.	

Bild från workshop 2, tagen inne i förskolan. Här bygger barnen med lego och det spiras idéer.